

Taal op maat

werkboek

6b

Noordhoff Uitgevers

627352

Taal op maat

Werkboek 6b

Hoofdauteurs

Helga van de Ven

Margreet Vreman

Auteurs

Simone Arts

Marion de Graaff

Wiebren de Jong

Greetje Lighthart

Maaïke de Vries

Met medewerking van

Rudy Beernink

Bart van Schijndel

Noordhoff Uitgevers

Ontwerp binnenwerk: Grafisch ontwerp Duko Hamminga, Assen
Ontwerp omslag: Astrid van der Neut, Rotterdam
Ontwerp en uitvoering omslagkoffer: Inge Nouws, Castelldefels, Spanje
Foto omslagbeeld: Ron Giling – Lineair, Arnhem
Tekstredactie: Eugenia Smit, Hilversum

© 2012 Noordhoff Uitgevers bv, Groningen/Houten, The Netherlands

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Voor zover het maken van reprografische verveelvoudigingen uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16h Auteurswet 1912 dient men de daarvoor verschuldigde vergoedingen te voldoen aan Stichting Reprorecht (Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.reprorecht.nl). Voor het overnemen van (een) gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16 Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten Organisatie, Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.stichting-pro.nl).

ISBN 978-90-01-79071-4
Eerste druk, 2012
SISO 475.22

238094

Thema 5	
Contact	6
Thema 6	
Vrij	26
Thema 7	
Mooi!	46
Thema 8	
Op reis	66
Extra opdrachten	
Thema 5	86
Thema 6	89
Thema 7	92
Thema 8	95
Bronvermelding	99

Les 6

Woordenschat

Schrijven

Luisteren en spreken

Kijk op taal

Hier zie je wat je gaat doen.
Dit is het **doel** van de les.

Je oefent

• met afkortingen.

Weet je nog?

In **Weet je nog?** staat in
het kort de uitleg uit de
vorige les.
In de opdrachten oefen
je met de uitleg.

Bij een **afkorting** schrijf je niet het hele woord op, maar
alleen een paar letters van dat woord.

1 Maak afkortingen van de woorden.

- 1 world wide web: _____ zaterdag: _____
- 2 bladzijde: _____ de heer: _____
- 3 bij geen gehoor: _____ als gevolg van: _____
- 4 in verband met: _____ Nederland: _____

2 Trek lijnen tussen de afkorting en de betekenis ervan.

t.k.a.	per persoon
p.p.	zo goed als nieuw
z.s.m.	van links naar rechts
v.l.n.r.	te koop aangeboden
z.g.a.n.	zo spoedig mogelijk

3 Vul de afkortingen in. Kies uit:

jan.	b.g.g.	o.l.v.	fam.
pag.	zon.	km	tel.

Oproep!

Doe mee met de natuurwandeling voor de hele _____

Op _____ 27 _____ organiseren we een wandeling.

_____ een gids loop je 3 _____

Neem goede wandelschoenen mee. Zie ook _____ 398 van onze

gids. Start: om 2 uur bij de blokhut. _____ 0516-9988,

_____ 06-7773412.

4 Schrijf samen met een maatje een advertentie.

Jullie verhuizen. De tuin van het nieuwe huis is helaas te klein voor de trampoline. Daarom bied je die te koop aan in een advertentie. Gebruik daarin in ieder geval de afkortingen: *t.k.a.*, *i.v.m.*, €, *fam.* en *tel.*

5 Schrijf de sms op in hele woorden.

In een sms'je kun je niet veel tekens gebruiken. Daarom zijn er speciale afkortingen bedacht:

112 = help me
ajb = alsjeblieft
xje = ik zie je
thx (thanks) = bedankt
u (you) = je, u, jou
cu (see you) = tot ziens

2day (today) = vandaag
bbq = barbecue
hst = hoe is het
tm = tot morgen
w8 ff = wacht even
nx = niks

Dag Carla _____

Hst met jou? _____

Heb je 2day nx te doen? _____

112 met de bbq, ajb. _____

Xje _____

Heb je tijd over? Maak dan de opdracht met het rondje ervoor.

Je leerkracht vertelt je of je deze opdracht maakt.

6 Schrijf zelf een sms-bericht.

Wat kan ik? Ik kan afkortingen gebruiken.

Ben je klaar? Kies Werkboek bladzijde 86 of pluswerk of computer.

© Noordhoff Uitgevers bv

Hier lees je wat je hebt geleerd.

Ben je iets vergeten?
Kijk dan achter in het
Taalboek. Daar staat het
Taalmaatje met alle uitleg
bij elkaar.

Ben je klaar? Kies dan
een opdracht achter in
het Taalboek of Werkboek.
Je kunt ook aan de slag
op de computer of met
het pluswerk.

Thema 5 Contact

Themawoorden en schoolwoorden

Les 1 en 2:

de aanleiding

Iets waardoor andere dingen gaan gebeuren.

iemand in de arm nemen

Iemand om hulp vragen.

de bevinding

De uitkomst van een onderzoek.

het communicatiemiddel

Bijvoorbeeld radio, televisie en internet. Hiermee geef je informatie door of krijg je informatie.

compleet

Volledig, er ontbreekt niets.

eveneens

Ook.

overnemen uit

Kopiëren, halen uit.

reeds

Al, alvast.

de reeks

De serie, een rij op volgorde.

het stuk

- 1 Het artikel in een krant of tijdschrift;
- 2 Een deel van iets.

het thema

Onderwerp waarover je schrijft of denkt.

verschijnen

Tevoorschijn komen, in de handel komen.

Les 9 en 10:

bijbehorend

Iets wat erbij hoort of erbij past.

chatten

Met iemand 'praten' via internet.

het computervirus

Een programma dat bestanden op je computer verandert en kapotmaakt.

de elektronische snelweg

Het internet.

het individu

Eén persoon. Elk mens is een individu.

het netwerk

De verbindingen tussen computers.

onbewust

Iets doen of voelen zonder erbij na te denken.

het onderscheid

Het verschil.

surfen

1 Zoeken op het internet zonder een vast plan; 2 Op een plank over de golven gaan.

in tegenstelling tot

Niet hetzelfde als, anders dan was gedacht.

virtueel

Iets wat niet echt bestaat of niet echt aanwezig is, denkbeeldig.

het weblog

Een dagboek op internet.

Je oefent

- woorden bij het thema *post*.
- het onthouden van de betekenis van een nieuw woord.

Weet je nog?

Wil je een nieuw woord onthouden? **Leer** dan de betekenis van het woord **uit je hoofd**. Je kunt daarvoor een woordenlijst maken en daarmee oefenen.

1

Maak een woordenlijst.

Schrijf het woord achter de juiste betekenis. Kies uit:

overnemen uit

eveneens

reeds

het stuk

verschijnen

de bevinding

de aanleiding

in de arm nemen

compleet

het communicatiemiddel

1 tevoorschijn komen

2 kopiëren

3 al

4 ook

5 hiermee verspreid je informatie

6 uitkomst van je onderzoek

7 om hulp vragen

8 iets waardoor andere dingen gebeuren

9 het artikel

10 volledig

2

A Leer de woorden van opdracht 1.

Schuif met een blaadje naar beneden en weer omhoog. Doe dit net zolang totdat je alle betekenissen kent.

B Ken je de woorden? Laat je overhoren door een maatje en kleur de gezichtjes:

- zeven of meer woorden goed = lachend
 - vijf of zes woorden goed = gewoon
 - vier of minder woorden goed = verdrietig
- Ging het nog niet goed? Doe het dan nog eens.

- 3** Maak de woordzoeker.
Zoek het woord dat erbij hoort.
Streep dat door in de woordzoeker.
Eén woord is al gedaan.

halen uit – er ontbreekt niets –
onderwerp waarover je schrijft of
nadenkt – ~~geschreven tekst~~ –
alvast – hierdoor gaan weer andere
dingen gebeuren – serie – ook

e	v	e	n	e	e	n	s	e	q
t	u	o	u	j	g	e	i	d	y
h	z	v	b	d	c	r	c	i	j
e	r	e	e	d	s	v	r	w	a
m	x	r	u	c	m	h	v	o	g
a	a	n	l	e	i	d	i	n	g
a	r	e	e	k	s	t	s	n	i
c	o	m	p	l	e	e	t	v	z
r	z	e	o	w	j	p	u	t	q
i	l	n	t	w	y	o	k	v	d

- 4** Kies steeds twee woorden. Maak er één zin mee.

overnemen uit

compleet

het stuk

verschijnen

het communicatiemiddel

eveneens

- 1 _____
- 2 _____
- 3 _____

- 5** A Maak samen met een maatje een woordweb bij
het woord *post*. Doe dat op een apart blaadje.

- B Kies twee woorden uit het woordweb. Maak met
elk woord samen met het woord *post* een zin.

- 1 _____
- 2 _____

Wat kan ik?

Ik ken de woorden bij het thema *post*.

Ik kan handig nieuwe woorden leren en onthouden.

Ben je klaar?

Kies Werkboek bladzijde 86 **of** pluswerk **of** computer.

Je oefent

- wanneer je *u* of *jij* moet schrijven.

Weet je nog?

Als je iemand goed kent, schrijf je meestal *jij*, *je* of *jou*.
Je schrijft *u* als je iemand niet kent of als de ander volwassen is.

1

Renate stuurt haar vakantie vriendin een kaart.
Lees wat ze schrijft en vul de zinnen aan met *u*,
je, *jij* of *jou*.

Hallo Kelly,
Hoe gaat het met _____?
En met _____ ouders?
Ik ga dit jaar op vakantie naar
Texel. Ga _____ dit jaar
ook weer? Hopelijk zie ik _____
daar. Schrijf _____ terug?
Groetjes, Renate

2

Schrijf een briefje aan de moeder van Kelly.
Vul de zinnen aan met *u*, *je*, *jij* of *jou*.

Beste mevrouw,
Kelly schreef me dat _____ dit jaar niet op vakantie
gaat. Ik ga met mijn ouders drie weken naar Texel, net als
vorig jaar. Vindt _____ het goed als Kelly dan een week
bij ons komt logeren? Kelly en ik willen dat zo graag! Mijn
ouders zullen _____ ook nog schrijven.
Met vriendelijke groet, Renate

3 Schrijf een briefje aan je ouders.

In het buurtcentrum is vanmiddag de workshop 'Filmen met je mobiel'. Je had graag mee gedaan, maar er was geen plaats meer. Opeens word je gebeld: één van de deelnemers komt niet en jij mag alsnog meedoen! Omdat je ouders niet thuis zijn, laat je een briefje voor ze achter waarin je uitlegt waar je bent.

Denk hieraan:

- 1 Vertel je boodschap kort en duidelijk.
- 2 Schrijf netjes en let op de spelling.
- 3 Denk aan de groet boven en onder de brief.
- 4 Gebruik *u* of *jij* op de juiste manier.

4 Kijk nog eens naar opdracht 3. Zet een rondje om het goede antwoord.

1 Ik heb <i>u</i> en <i>jij</i> op de juiste manier gebruikt.	ja / nee
2 Ik heb verteld waar ik naartoe ben.	ja / nee

Wat kan ik?

Ik weet wanneer ik *u* of *jij* moet schrijven.

Ben je klaar?

Kies Werkboek bladzijde 86 **of** pluswerk **of** computer.

Je oefent

- met afkortingen.

Weet je nog?

Bij een **afkorting** schrijf je niet het hele woord op, maar alleen een paar letters van dat woord.

1 Maak afkortingen van de woorden.

1 world wide web: _____	zaterdag: _____
2 bladzijde: _____	de heer: _____
3 bij geen gehoor: _____	als gevolg van: _____
4 in verband met: _____	Nederland: _____

2 Trek lijnen tussen de afkorting en de betekenis ervan.

t.k.a.

per persoon

p.p.

zo goed als nieuw

z.s.m.

van links naar rechts

v.l.n.r.

te koop aangeboden

z.g.a.n.

zo spoedig mogelijk

3 Vul de afkortingen in. Kies uit:

jan.

b.g.g.

o.l.v.

fam.

pag.

zon.

km

tel.

Oproep!

Doe mee met de natuurwandeling voor de hele _____

Op _____ 27 _____ organiseren we een wandeling.

_____ een gids loop je 3 _____

Neem goede wandelschoenen mee. Zie ook _____ 398 van onze

gids. Start: om 2 uur bij de blokhut. _____ 0516-9988,

_____ 06-7773412.

4 Schrijf samen met een maatje een advertentie.

Jullie verhuizen. De tuin van het nieuwe huis is helaas te klein voor de trampoline. Daarom bied je die te koop aan in een advertentie. Gebruik daarin in ieder geval de afkortingen: *t.k.a.*, *i.v.m.*, *€*, *fam.* en *tel.*

5 Schrijf de sms op in hele woorden.

In een sms'je kun je niet veel tekens gebruiken. Daarom zijn er speciale afkortingen bedacht:

112 = help me
ajb = alsjeblieft
xje = ik zie je
thx (thanks) = bedankt
u (you) = je, u, jou
cu (see you) = tot ziens

2day (today) = vandaag
bbq = barbecue
hst = hoe is het
tm = tot morgen
w8 ff = wacht even
nx = niks

Dag Carla _____

Hst met jou? _____

Heb je 2day nx te doen? _____

112 met de bbq, ajb. _____

Xje _____

6 Schrijf zelf een sms-bericht.

Wat kan ik?

Ik kan afkortingen gebruiken.

Ben je klaar?

Kies Werkboek bladzijde 86 of pluswerk of computer.

Je leert

- dat een schrijver de ik-vorm of de hij/zij-vorm kan gebruiken.

1

A Lees het fragment uit een boek van Guus Kuijer.
Het verhaal is in de ik-vorm.

Ik schoot in de lach. Ik kon er niks aan doen.
De meester werd rood. 'Wat is er zo lollig
Polleke?' vroeg hij nijdig. 'Niks meester,' zei ik.

Guus Kuijer

B Zet een streep onder het goede woord.

De *ik* in dit verhaal is *Polleke* / *de schrijver*.

Uitleg

Ik-figuur of hij-figuur

Een schrijver kan een verhaal op twee manieren vertellen:

- 1 Hij laat het verhaal vertellen *door* iemand, de ik-figuur.
Ik schoot in de lach.
- 2 Hij vertelt het verhaal *over* iemand, de hij- of zij-figuur.
Ze schoot in de lach.

2

Lees het verhaal.

Lars en Maja sluipen voorzichtig naar binnen.
In de kamer is het bijna donker. Op een tafel
staat een grote computer die een zoemend
geluid maakt.

'De spin in het web,' fluistert Maja. 'Wat?' zegt
Lars verbaasd. 'Waarschijnlijk zijn alle computers
in het hele gebouw hieraan gekoppeld,' zegt
Maja, terwijl ze met haar hoofd in de richting
van de grote computer knikt.

Ze drukt op het knopje van het cd-vakje,
waarna er een cd naar buiten glijdt. 'Kijk!' zegt
Maja. 'Iemand is een cd vergeten.'

'Maar wie had er net toch zo'n vreselijke haast?'
vraagt Lars zich af.

Martin Widmark & Helena Willis

3

Bekijk het fragment van opdracht 2.
Geef antwoord op de vragen. Zet bij de tweede vraag
een rondje om het juiste antwoord.

1 De hoofdpersonen in het verhaal zijn _____

2 Het verhaal is geschreven *in de ik-vorm* / *in de hij/zij-vorm*.

4

Verander het verhaal. Kijk naar het voorbeeld.

1 'De spin in het web,' fluistert Maja.

'De spin in het web,' fluister ik.

2 Ze drukt op het knopje van het cd-vakje.

3 'Kijk!' zegt Maja.

5

Wat vind je van dit verhaal?

Ik vind dit verhaal _____,

omdat _____

6

Werk samen met een maatje.
Schrijf een stukje van het verhaal verder.
Doe alsof je Lars of Maja bent.

Wat kan ik?

Ik kan herkennen of een verhaal in de ik-vorm of in de
hij/zij-vorm staat.

Ben je klaar?

Kies Werkboek bladzijde 86 of pluswerk of computer.

Je oefent

- woorden bij het thema *internet*.
- het ontdekken van de betekenis van een onbekend woord.

Weet je nog?

Als je de **betekenis** van een woord niet weet, zoek je in de tekst naar een voorbeeld of naar een tegenstelling. Of je kijkt op het plaatje bij de tekst.

1

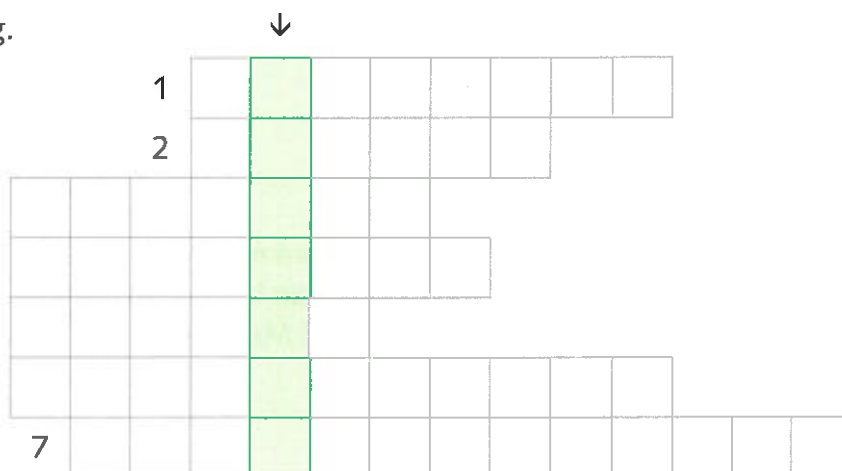
Welk woord hoort er *niet* bij? Streep het door.

- 1 computervirus: blij – vernietigd – besmet
- 2 weblog: papier – internet – dagboek
- 3 virtueel: schijnbaar – denkbeeldig – echt
- 4 netwerk: koppelingen – verbinding – alleen

2

A Schrijf het juiste woord in de puzzel.

- 1 Persoon, enkeling.
- 2 Dagboek op de computer.
- 3 Online tekstberichtjes naar elkaar sturen.
- 4 iets doen zonder goed na te denken.
- 5 Op het internet zoeken.
- 6 Verschil.
- 7 De ... snelweg

B Welk woord lees je onder de pijl? _____

3

Vul het goede woord in. Kies uit:

virus

weblog

bijbehorend

in tegenstelling tot

surft

- 1 In de vakantie houdt Jan een _____ bij.
- 2 De _____ plaatjes zoekt hij op allerlei websites.
- 3 Daarvoor _____ hij over het internet.
- 4 _____ zijn broer heeft Jan nog nooit een _____ op zijn computer gehad.

4

Lees de onderstreepte woorden.
Hoe doe je het nu? Schrijf het op.
Kies uit:

surfen op internet

chatten

een weblog

een e-mail

de elektronische snelweg

- 1 Vroeger schreef je aan iemand een brief. _____
- 2 Een bericht werd verstuurd via een postduif.

- 3 Je ging bij een vriend langs om een praatje te maken. _____
- 4 Wat je meemaakte, schreef je in een dagboek. _____
- 5 En als je wat wilde weten, bladerde je door een encyclopedie.

5

Beantwoord de vragen.

- 1 Waarover zou jij schrijven op je weblog?

Ik _____

- 2 Wat doe jij soms onbewust?

Ik _____

6

Werk samen met een maatje. Leg uit wat het woord betekent. Doe dat met een voorbeeld, een tegenstelling of een tekening.

het stuk

het communicatiemiddel

iemand in de arm nemen

Wat kan ik?

Ik ken de woorden bij het thema *internet*.

Ik kan de betekenis van een onbekend woord ontdekken.

Ben je klaar?

Kies Werkboek bladzijde 86 **of** pluswerk **of** computer.

Je oefent

- het schrijven van een e-mail aan iemand die je niet kent.

Weet je nog?

Als je niet weet wie je **e-mail** gaat lezen, begin je de e-mail met met *Beste* of *Geachte*.

1

Kies voor elke e-mail de beste aanhef.
Schrijf het erboven.

Beste ...,

Geachte ...,

Dag ...,

Mail

Gisteren heb ik een doos Lego bij u gekocht.
De bijbehorende bouwtekening zit niet in de doos.
Heeft u een oplossing?

Groeten, Jorrit

Mail

_____ boswachters,

Met de groep waren we bij jullie voor een
rondleiding. Ik weet nu het verschil tussen een
merel en een spreeuw. Heel hartelijk bedankt.

Groeten, Jantina

2

Bedenk vragen voor een interview.

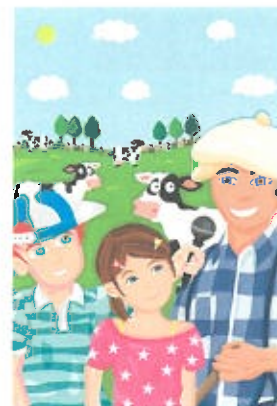
Je moet een werkstuk maken over melkkoeien.
Daarvoor wil je graag op de boerderij van meneer
Groen rondkijken en hem interviewen. Schrijf drie
vragen op die je hem kunt stellen.

3

Schrijf een e-mail aan meneer Groen.
Daarin vraag je of je op de boerderij mag
komen kijken. Je legt uit dat dit voor een werkstuk is.

Let hier op:

- 1 Maak de e-mail niet te lang. Maak duidelijke zinnen met hoofdletters en punten.
- 2 Begin met een goede aanhef en gebruik *u*.
- 3 Schrijf de e-mail eerst in het klad en laat de tekst door een maatje nakijken.

Mail

4

Kijk naar opdracht 3. Zet een rondje om *ja* of *nee*.
Geef antwoord op de vragen.

1 Een maatje heeft mijn e-mail nagekeken.	ja / nee
2 Ik koos de juiste aanhef en gebruikte <i>u</i> .	ja / nee
3 Mijn e-mail heeft een inleiding, middenstuk en slot.	ja / nee

4 Wat ging goed? _____

5 Wat kan een volgende keer beter?

Geef een voorbeeld. _____

Wat kan ik?

Ik kan een e-mail schrijven aan iemand die ik niet ken.

Ben je klaar?

Kies Werkboek bladzijde 86 **of** pluswerk **of** computer.

Je herhaalt

- het gebruik van afkortingen.
- persoonlijke voornaamwoorden.

Weet je nog?

Bij een **afkorting** schrijf je niet het hele woord op, maar alleen een paar letters van dat woord.

1

Zoek de afkortingen en de betekenissen bij elkaar.
Trek lijnen.

i.v.m.

zaterdag

zat.

per maand

o.l.v.

in verband met

m.b.v.

onder leiding van

p.m.

met behulp van

2

Kies drie afkortingen uit opdracht 1.
Maak er een zin mee.

- _____
- _____
- _____

3

Schrijf de advertentie over. Doe dat zo kort mogelijk.
Gebruik afkortingen.

Te koop aangeboden: zo goed als nieuwe voetbalschoenen in verband met andere hobby. Maat 35. Prijs nader overeen te komen maar minimaal 25 euro. Niet op zondag. Telefoon 020 – 573313. Bij geen gehoor 06 – 5433181

Weet je nog?

Persoonlijke voornaamwoorden gaan meestal over personen. Voorbeeld: Hij gaf haar en mij een duw.

4 Vul in: *ons, hij, jullie, ze of hem.*

- 1 Jeffrey chat dagelijks. _____ chat dagelijks.
- 2 Hebben de meisjes op internet gesurft? Hebben _____ op internet gesurft?
- 3 De jas is van Harrie. De jas is van _____
- 4 Els nodigt mijn moeder en mij uit. _____ nodigt _____ uit.

5 Lees de tekst. Onderstreep de persoonlijke voornaamwoorden.

Jantje loopt met mama over straat. Hij fluit.

Ze vraagt aan hem: 'Waarom fluit je?'

Jantje antwoordt dat hij de leeuwen uit de buurt wil houden.

'Maar zie jij dan leeuwen?' vraagt mama.

'Zie je wel dat het helpt?' zegt Jantje.

6 Maak met de woorden een vraagzin.

- 1 een ijsje jij koop voor haar
- 2 ons vergeet toch niet zij
- 3 geef het geld haar je
- 4 wij u of ons u trakteert trakteren

1 *Koop jij een ijsje*

2 *Zij vergeet*

3 _____

4 _____

Wat kan ik?

Ik kan afkortingen gebruiken.

Ik kan persoonlijke voornaamwoorden herkennen.

Ben je klaar?

Kies Werkboek bladzijde 86 **of** pluswerk **of** computer.

Je oefent

- het herkennen van de voltooide en onvoltooide tijd.

Weet je nog?

Beschrijf je iets wat je gedaan hebt? Dan gebruik je de **voltooide** of **onvoltooide tijd**.
In een zin in de voltooide tijd vind je altijd een vorm van het werkwoord *hebben* of *zijn*.

1 Vul de juiste vorm van *hebben* of *zijn* in.

- 1 Wij _____ gisteren een pretpark bezocht.
- 2 We _____ drie keer in de wildwaterbaan geweest.
- 3 Na de laatste keer _____ ik bijna overgegeven.
- 4 Daarna _____ we in het reuzenrad gegaan.
- 5 Mijn zus _____ van het uitzicht genoten.
- 6 Mijn moeder _____ heerlijke broodjes meegenomen.
- 7 Het _____ een prachtige dag geweest.

2 Staat de zin in de voltooide tijd? Kruis het aan.

	Ja	Nee
1 Mijn moeder heeft mij veel voorgelezen.	☐	☐
2 Eerst vond ik zelf lezen niet leuk.	☐	☐
3 Maar nu ben ik ouder geworden.	☐	☐
4 Deze week heb ik al twee boeken gelezen.	☐	☐
5 Dat deed ik met veel plezier.	☐	☐
6 Lees jij net zo graag als ik?	☐	☐

3 Maak zinnen in de voltooide tijd.

- 1 heeft een nieuwe fiets Kasper gekregen
- 2 Hij gefietst een stukje voorzichtig heeft
- 3 is Dat gegaan heel goed eerst
- 4 was gerold er een steen op de weg Maar
- 5 Ach, Kasper bezeerd zich heeft

- 1 _____
- 2 _____
- 3 _____
- 4 _____
- 5 _____

4 Zet de zinnen van opdracht 3 in de onvoltooide tijd.

- 1 *Kasper kreeg een nieuwe fiets*
- 2 _____
- 3 _____
- 4 _____
- 5 _____

5 Werk samen met een maatje. Schrijf twee zinnen over je laatste vakantie. Schrijf elke zin twee keer op: een keer in de voltooide tijd en een keer in de onvoltooide tijd.

- 1 _____

- 2 _____

Wat kan ik?

Ik kan de voltooide en de onvoltooide tijd herkennen.

Ben je klaar?

Kies Werkboek bladzijde 86 of pluswerk of computer.

Je oefent

- hoe je korte tekstberichtjes maakt op internet.

Uitleg

Tekstberichtjes versturen

Via internet of met je telefoon kun je korte tekstberichten versturen. Bijvoorbeeld via sms, WhatsApp en Twitter. Met afkortingen en winks (kleine plaatjes) kun je daarin snel iets duidelijk maken.

Wat je zelf voelt, zet je tussen sterretjes, bijvoorbeeld *snik*. En met een emoticon (gezichtje of smiley) kun je handig de bedoeling van je berichtje laten zien:

1

Draai je werkboek een halve slag naar rechts. Kijk naar de leestekens hieronder. Wat zie je? Schrijf het erachter.

Weet je het niet? Vergelijk de leestekens dan met de smileys op het kaartje.

:-) = _____

>:-(= _____

:-(= _____

8-0 = _____

;-) = _____

:~X = _____

= blij

= verbaasd

= boos

= verdrietig

= aan niemand vertellen

= grapje

2

Wat betekenen de smileys? Trek lijnen.

slaperig

verliefd

bel je

goed zo

zo terug

cadeau

school

ik weet het niet

verdriet

ziek

3

In een tekstbericht via internet worden veel afkortingen gebruikt. Schrijf het bericht op in hele woorden.

112 = help me

2morro = tomorrow
(morgen)

xje = ik zie je

7uv = 7 uur vanavond

bjt = bij jou thuis

2day (today) = vandaag

d8 = dacht

cu (see you) = tot ziens

biw = ben ik weer

bmt = bij mij thuis

ic = ik snap het

ff = even

hst = hoe is het

thx (thanks) = bedankt

Ik d8 laat ik ff schrijven. Ik kom 2morro ff bjt. Xje.

_____ laat ik _____ schrijven. Ik kom _____

4

Lees het sms-bericht.

Wat betekenen afkortingen en de smileys?

Hallo Levi,

Hst? 112 2day ff met ?
Bmt.

Ik ben van rekenen.

Ik kan wel , meer.

CU, Marrie

5

Werk samen met een maatje. Levi stuurt Marrie een sms-bericht terug. Schrijf en teken het bericht. Gebruik de voorbeelden uit deze les.

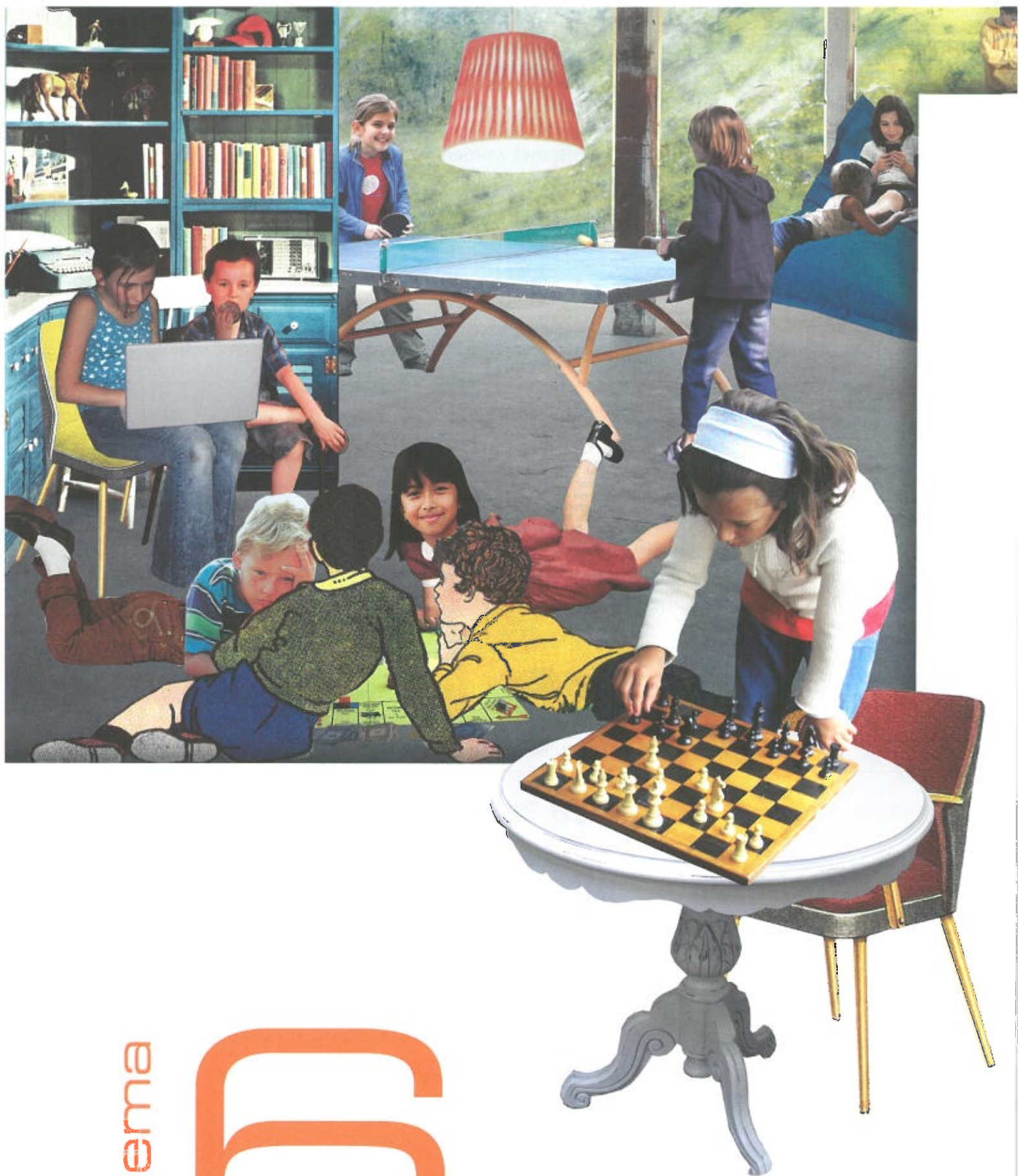
Wat kan ik?

Ik kan een tekstberichtje voor internet maken met afkortingen en plaatjes.

Ben je klaar?

Kies Werkboek bladzijde 86 of pluswerk of computer.

Thema 6 Vrij

Themawoorden en schoolwoorden

Les 1 en 2:

automatiseren

Zorgen dat het automatisch, als vanzelf, gaat.

het beeldscherm

Het scherm, bijvoorbeeld van een tv, waarop iets wordt afgebeeld.

interactief

Iets is interactief als het ene op het andere reageert.

het level

Het niveau. In een computerspel het speelniveau.

offline

Niet verbonden zijn met het internet. Het tegenovergestelde van online.

omgeven door

Wat om iets of iemand heen is.

online

Verbonden zijn met het internet.

opslaan

Bewaren voor later gebruik.

overgaan in

In iets anders veranderen.

programmeren

Een programma voor een computer maken en dat erop installeren.

realistisch

Te maken hebben met de werkelijkheid.

stand-by

Paraat, klaar om te gebruiken.

Les 9 en 10:

de eerste de beste

Niet verder kijken en de eerste nemen.

de kat uit de boom kijken

Alles eerst rustig bekijken, totdat duidelijk is wat je moet doen.

iemand een koekje van eigen**deeg geven**

Iemand op dezelfde manier vervelend behandelen als hij of zij jou heeft behandeld.

loslaten

Laten gaan.

over de rooie gaan

Uit woede tekeer gaan.

iemand de stuipen op het lijf jagen

Iemand erg laten schrikken of bang maken.

de triomf

De grote overwinning.

variëren

Afwisselen.

uit het veld geslagen zijn

In de war gebracht zijn, niet meer weten wat te doen.

verwijderen

Weghalen.

op visite gaan

Mensen thuis bezoeken.

werpen

Gooien.

Je oefent

- woorden bij het thema *games en computer*.
- het opzoeken van een werkwoord in het woordenboek.

Weet je nog?

Zoek je de **betekenis** van een **werkwoord** in het woordenboek? Kijk dan bij hele werkwoord.

1

Kijk naar de werkwoorden met een streep eronder. Schrijf op bij welk woord je ze in het woordenboek moet opzoeken.

- 1 Nout had die middag zijn computer geprogrammeerd.

- 2 Hij had een geweldige vondst gedaan. _____
- 3 Hij had het natuurlijk eerst uitgeprobeerd. _____
- 4 De robot gaf Nout hapjes eten! _____
- 5 Nout sloeg snel de gegevens op. _____

2

Zet een streep onder het goede woord.

- 1 Ik kwam uit school en ging *online / interactief*.
- 2 Al snel bereikte ik het volgende *stand-by / level* van de game.
- 3 Toen ik ging eten, moest ik de game *overgaan in / opslaan*.
- 4 Op het *beeldscherm / level* van mijn computer staat een foto van mijn kat.
- 5 Je ziet die foto als de computer op *offline / stand-by* staat.

3

Kruis de zinnen aan die waar zijn.

- ☐ 1 Op een beeldscherm kun je iets lezen.
- ☐ 2 Een level is een lepel met een schrijffout.
- ☐ 3 Ervoor zorgen dat iets automatisch of vanzelf gaat, heet programmeren.
- ☐ 4 Iemand die heel druk is, noem je interactief.

- 4 Kijk naar het plaatje en bedenk wat het kind antwoordt. Schrijf het in het spreekwolkje. Gebruik daarvoor minstens drie woorden van bladzijde 27.

- 5 Werk samen met een maatje. Maak een zin met de twee woorden.

stand-by / beeldscherm

1

level / opslaan

2

- 6 Bedenk een game. Schrijf kort op hoe het gaat. Gebruik daarin deze woorden:

omgeven door

overgaan in

realistisch

Wat kan ik?

Ik ken de woorden bij het thema *games en computer*.
Ik kan een werkwoord in het woordenboek opzoeken.

Ben je klaar?

Kies Werkboek bladzijde 89 of pluswerk of computer.

Je oefent

- het verschil tussen spreektaal en schrijftaal.

Weet je nog?

In **spreektaal** valt het meestal niet op als je een foutje maakt. In **schrijftaal** vallen fouten wel op. Lees daarom je schrijftekst altijd nog eens door, controleer de spelling en verbeter de tekst als dat nodig is.

1

Bekijk het plaatje. Schrijf er een zin bij in spreektaal en een zin in schrijftaal.

- _____
- _____

2

A Kies een game of een website die je leuk vindt.
Je gaat erover schrijven.
Hoe heet de game of de website?

B Schrijf drie dingen op die je er leuk aan vindt.

- _____
- _____
- _____

C Schrijf op voor wie de game of de website ook leuk kan zijn.

- _____
- _____

3 Schrijf een tekst over de game of website die je bij opdracht 2 hebt gekozen. Gebruik schrijftaal. Lees wat erin moet staan.

- Geef kort informatie over de website of de game (de inleiding).
- Leg uit wat je leuk vindt aan de game of website (het middenstuk).
- Vertel voor wie de game of website ook leuk kan zijn (het slot).

Denk hieraan:

- 1 Je tekst moet ongeveer 8 zinnen lang zijn.
- 2 Lees je schrijftekst nog eens goed door. Zijn alle woorden goed gespeld?

4 Kijk naar opdracht 3. Zet een rondje om *ja* of *nee*. Geef antwoord op de vragen.

1 Ik heb duidelijk opgeschreven waarom ik deze game of website leuk vind.	ja / nee
2 Ik heb schrijftaal gebruikt.	ja / nee
3 Ik heb de tekst doorgelezen en verbeterd.	ja / nee
4 Wat ging goed? _____	
5 Wat kan een volgende keer beter? Geef een voorbeeld.	

Wat kan ik?

Ik weet het verschil tussen spreektaal en schrijftaal.

Ben je klaar?

Kies Werkboek bladzijde 89 of pluswerk of computer.

Je oefent

- het herkennen van Engelse woorden in de Nederlandse taal.

Weet je nog?

De Nederlandse taal verandert steeds. Veel nieuwe woorden komen uit de Engelse taal. Ze hebben vaak te maken met computers en andere communicatiemiddelen.

1

Lees de rap. Zet een streep onder de Engelse woorden.

Mijn grote broer is echt heel cool.
Hij speelt vette games, je weet wat ik bedoel.
Ik ben jaloers, want ik mag dat nog niet.
Hij zegt 'chill' en doet of hij niks ziet.
Ik mag ook even, maar het level is te hoog.
Ik vlieg uit het spel met een grote boog.
Game over!

2

Ook in de sport worden veel Engelse woorden gebruikt. Schrijf op welke woorden bij **computer** en welke bij **sport** horen.

Let op: sommige woorden kunnen bij allebei.

racket

online

goal

stand-by

keeper

play

score

mailen

trainen

team

downloaden

inloggen

forehand

Computer: _____

Sport: _____

3

Kijk naar het plaatje.
Naar welke Engelse woorden wijzen de pijlen?

4 Sommige Engelse woorden worden al heel lang in het Nederlands gebruikt. Herken je ze? Zet er een streep onder. Het zijn er tien!

- 1 Mijn zusje is dol op de baby van de buurvrouw.
- 2 In het weekend mag ze babysitten.
- 3 De buurvrouw is manager bij een magazine.
- 4 Sorry, maar deze multipleroicevraag is fout.
- 5 De kids spelen volleybal op de camping.

5 Werk samen met een maatje. Bedenk voor de Engelse woorden een Nederlandse vertaling.

shampoo haarzeep

e-mailen

glossy

sneaker

racket

keeper

online

6 Veel afkortingen komen uit het Engels. Wat hoort bij wat? Trek een lijn.

dvd

best friends forever

bff

hard disk

sms

digital versatile disc

iPhone

universal serial bus

usb

interactive telephone

hd

short message service

Wat kan ik?

Ik kan Engelse woorden in de Nederlandse taal herkennen.

Ben je klaar?

Kies Werkboek bladzijde 89 of pluswerk of computer.

Je leert

- dat je jezelf in een gedicht kunt vergelijken met iets anders.

1

A Lees dit gedicht.

Ik zit mij voor het vensterglas
onnoemlijk te vervelen.
Ik wou dat ik twee hondjes was,
dan kon ik samen spelen.

Godfried Bomans

B Stel: jij verveelt je. Welk dier wil je dan zijn? Waarom? Schrijf het op.

Uitleg

Spelen met taal

In verhalen en gedichten mag je **spelen met taal**. Je kunt jezelf vergelijken met iets. Bijvoorbeeld een dier of een huis.

2

Lees het gedicht.

mam,
soms trippel ik stil
als een muis weg
soms, mama, kom ik
bulderend de trap af.

omdat jij, mama,
soms kan brullen als een leeuw
soms hebben je woorden vleugels
soms trippel jij stil
als een muis weg

soms kom je bulderend de trap af.
soms ben je poeslief
soms krijg ik
je klauwen in mijn nek

Rik Strobbe (11 jaar)

3

Kijk naar het gedicht van opdracht 2.
Beantwoord samen met een maatje de vragen.

1 Met welke twee dieren vergelijkt Rik Strobbe (de dichter)

zichzelf en zijn moeder? _____

2 Rik maakt nog een vergelijking. Welke? _____

4

A Lees het gedicht.

De vis in de kom
zwemt om en om en om.
Ik kijk ernaar
en denk: wat dom.

Ik ben de vis.
Dit is mijn kom.
Ik zie een kind
en denk: wat stom.

Koos Meinderts

B Schrijf een gedicht als bij A. Rijmen hoeft niet!

Doe het zo:

- Kijk naar opdracht 1. Welk dier koos je? Waar zie je het dier? Wat denk je dan? Schrijf er vier regels over.
- Bedenk dat jij het dier bent. Het dier ziet jou! Wat ziet het dier? Wat denkt het dan? Schrijf er vier regels over.

1 Ik zie _____

2 _____

3 _____

4 en denk _____

5 Ik ben _____

6 _____

7 _____

8 en denk _____

Wat kan ik?

Ik kan mezelf in een gedicht vergelijken met iets anders.

Ben je klaar?

Kies Werkboek bladzijde 89 of pluswerk of computer.

Je oefent

- woorden bij het thema *spelletjes*.
- het opzoeken van een uitdrukking in het woordenboek.

Weet je nog?

Bij **figuurlijk** taalgebruik bedoel je niet letterlijk wat je zegt. Als zulke zinnen door iedereen worden gebruikt, heet het een **uitdrukking**.

Om de betekenis van een uitdrukking in een woordenboek te vinden, kijk je bij het eerste zelfstandig naamwoord van de uitdrukking.

1

Maak de zinnen af met de goede uitdrukking. Schrijf ze in de goede vorm in de zin.

de eerste de beste

over de rooie gaan

iemand de stuipen op het lijf jagen

1 Sedef kreeg een vlek op haar nieuwe broek.

Toen _____

2 Ik had zo'n honger, dat ik _____
appel uit de mand nam.

3 Elmer nieste toen ik bijna sliep.

Hij _____

2

Schrijf de woorden goed op.

1 Merel is op (tievis) _____ bij Guus.

2 Ze spelen darts op Guus' kamer en (prewen) _____
om de beurt een pijl.

3 Het lukt Merel niet, want ze weet niet goed wanneer ze het pijltje
moet (slotalen) _____

4 Ze gooit een pijl in de deur, naast het bord. Snel (erwidjervt)
_____ Guus het.

5 'Je moet je houding (arëripen) _____,' zegt Guus.

6 Dat werkt en Merel gooit in de roos. Wat een (fimrot) _____!

3 Bij welk woord zoek je in het woordenboek de uitdrukking op? Zet er een streep onder.

- 1 Met lange tanden eten.
- 2 De draak met iemand steken.
- 3 Uit het veld geslagen zijn.
- 4 De muren hebben oren.
- 5 De lakens uitdelen.
- 6 Dat klopt als een bus.

4 Welk woord hoort niet in het rijtje? Zet er een streep door.

- 1 triomf – overwinning – wedstrijd
- 2 verwijderen – weggooien – weghalen
- 3 variëren – vragen – afwisselen
- 4 werpen – gooien – wagen
- 5 loslaten – laten gaan – veranderen

5 Werk samen met een maatje. Maak de uitdrukking compleet. Kijk in het woordenboek als je het niet weet.

- 1 Zo slim als een vos.
- 2 Zo _____ als een spin.
- 3 Zo _____ als een haas.
- 4 Zo _____ als een vis.
- 5 Zo _____ als een mier.
- 6 Zo _____ als een beer.

△ 6 Wat was je grootste triomf in sport of spel? Schrijf het op.

Wat kan ik?

Ik ken de woorden bij het thema *spelletjes*.
Ik kan een uitdrukking opzoeken in het woordenboek.

Ben je klaar?

Kies Werkboek bladzijde 89 **of** pluswerk **of** computer.

Je oefent

- het verbeteren van een tekst.

Weet je nog?

Een schrijfttekst wordt beter als je:

- 1 synoniemen gebruikt;
- 2 een zin begint met een ander woord dan de vorige zin;
- 3 de zinnen niet te lang maakt.

1

Verbeter de tekst: zorg dat elke zin met een ander woord begint. Je mag nieuwe woorden gebruiken.

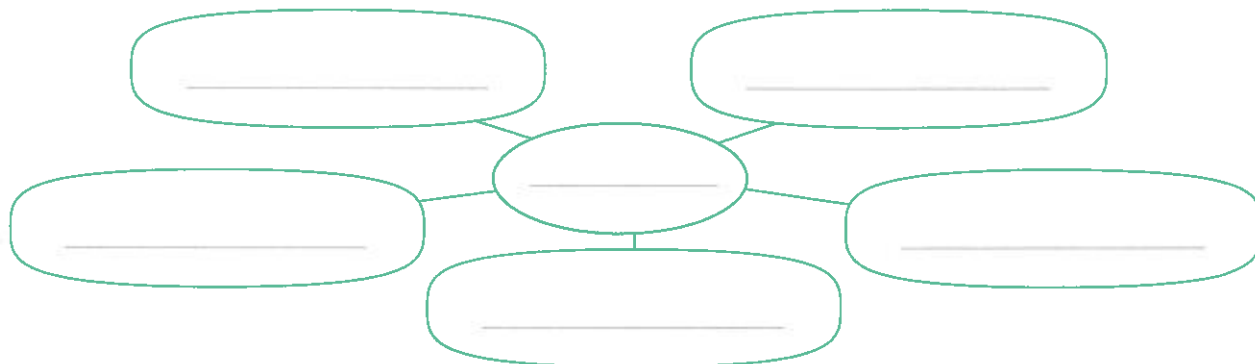
- 1 Ik had zin in een potje monopoly.
- 2 Ik vroeg aan opa of hij mee wilde doen.
- 3 Toen zette ik het bord klaar.
- 4 Toen gooide ik, want de jongste mag beginnen.
- 5 Toen gaf ik de dobbelstenen aan opa.
- 6 Ik won het eerste potje.
- 7 Toen wilde opa nog een potje spelen.

- 1 _____
- 2 _____
- 3 _____
- 4 _____
- 5 _____
- 6 _____
- 7 _____

2

Kies een spel. Maak er een woordweb bij.

3 Schrijf een tekst over het spel dat je bij opdracht 2 koos.

- Vertel hoe het spel heet (de inleiding).
- Leg uit hoe het spel gaat en wat je er leuk aan vindt (het middenstuk).
- Vertel voor wie het spel ook leuk kan zijn (het slot).
- Gebruik ongeveer tien zinnen.

Schrijf de tekst in het klad. Kijk het na:

- 1 Heb je synoniemen gebruikt?
- 2 Begint elke zin met een ander woord?
- 3 Zijn de zinnen niet te lang? Tel je meer dan tien woorden?

Kijk dan of je er ook twee zinnen van kunt maken.

Verbeter de tekst en schrijf hem hieronder in het net.

4 Kijk naar opdracht 3. Zet een rondje om *ja* of *nee*. Geef antwoord op de vragen.

- 1 Ik heb in de tekst synoniemen gebruikt. ja / nee
- 2 Elke zin begint met een ander woord. ja / nee
- 3 Wat ging goed? _____
- 4 Wat kan een volgende keer beter? _____

Wat kan ik?

Ik kan een tekst verbeteren.

Ben je klaar?

Kies Werkboek bladzijde 89 **of** pluswerk **of** computer.

Je herhaalt

- het herkennen van Engelse woorden in de Nederlandse taal.
- de voltooide en onvoltooide tijd.

Weet je nog?

De Nederlandse taal verandert steeds. Veel nieuwe woorden komen uit de Engelse taal.

1

Onderstreep de Engelse woorden.

Mijn vader brengt zijn laptop naar de winkel. De harde schijf is gecrasht. Als de computer echt stuk is, gaat mijn vader online shoppen en bestelt hij een nieuwe. Die moet wel plug-and-play zijn, want mijn vader weet niet hoe hij programma's moet downloaden.

2

Schrijf de Engelse woorden op de goede plaats.

cool

logt in

check

game

e-mail

level

bungeejumpen

website

chill

Daan _____ op zijn favoriete spelletjes _____
Hij ontdekt een nieuwe _____ : een poppetje laten
_____ Bij elk _____ is de sprong
dieper. Daan vindt het heel _____ Gauw stuurt hij een
_____ aan zijn vriend Luuk: ' _____ deze
link, _____ man!'

3

Werk samen met een maatje.

Bedenk een tekst voor in de spreekwolkjes.
Gebruik Engelse woorden.

- 1 _____

2 _____

3 _____

Weet je nog?

Beschrijf je iets wat je gedaan hebt? Dan gebruik je de **voltooide** of **onvoltooide** tijd. Kijk maar:

Ik speelde een spel. (onvoltooide tijd)

Ik heb een spel gespeeld. (voltooide tijd)

In de voltooide tijd vind je altijd een vorm van de werkwoorden *hebben* of *zijn*.

4

Onvoltooide of voltooide tijd? Kruis het aan.

	onvoltooide tijd	voltooide tijd
1 Heb jij wel eens gesjoeld?	☐	☐
2 Ik deed het gisteren op mijn opa's verjaardag.	☐	☐
3 Hij had als klein jongetje ooit een sjoelbak gekregen.	☐	☐
4 Opa heeft natuurlijk gewonnen.	☐	☐
5 Geen wonder, want jong geleerd is oud gedaan!	☐	☐

5

Maak met de woorden een zin in de onvoltooide (ovt) of voltooide tijd (vt).

1 Ik / gisteren / bal (vt)

bijv. Ik heb gisteren een bal gekocht.

2 Vorig jaar / vakantie / Zweden (ovt)

3 Verjaardag / Anouk / zingen (vt)

4 Kapper / gel / haar (ovt)

Wat kan ik?

Ik kan Engelse woorden in het Nederlands herkennen.
Ik kan de voltooide en de onvoltooide tijd gebruiken.

Ben je klaar?

Kies Werkboek bladzijde 89 **of** pluswerk **of** computer.

Je oefent

- de telwoorden.

Weet je nog?

Er zijn twee soorten telwoorden:

- **hoofdtelwoorden:** één, twee, drie, vier, enz.
- **rangtelwoorden:** eerste, tweede, derde, vierde, enz.

1 Maak van het cijfer een telwoord.

- 1 Een week heeft (7) _____ dagen.
- 2 Zondag is de (7) _____ dag van de week.
- 3 Dan doen we vaak wel (5) _____ spelletjes.
- 4 Het (3) _____ spel is altijd Yahtzee.
- 5 Als je (6) _____ gooit, mag je beginnen.
- 6 Lukt het niet in (1) _____ keer?
Probeer het dan een (2) _____ keer.
- 7 Na het (3) _____ potje domino stoppen we.
- 8 Wie de meeste punten heeft, wint de (1) _____ prijs.

2 Zet het telwoord in de goede kolom.

	hoofdtelwoord	rangtelwoord
1 Ik vierde mijn negende verjaardag op de bowlingbaan.	_____	_____
2 We gingen discobowlen en hadden twee banen.	_____	_____
3 Mijn zus legde de regels één keer uit.	_____	_____
4 Ik pakte een bal van acht kilo.	_____	_____
5 Die rolde bij de eerste worp direct in de goot.	_____	_____
6 Met de bal van zes kilo ging het beter.	_____	_____
7 Ik won de derde prijs.	_____	_____
8 Dat was een sleutelhanger met tien kegeltjes eraan.	_____	_____

3 Zet een hoofd- of een rangtelwoord in de zin. Bedenk het zelf.

- 1 Dolf heeft _____ broers en _____ zus.
- 2 Met zijn broer van _____ doet hij vaak een spelletje Yahtzee.
- 3 Voor Yahtzee moet je met _____ dobbelstenen hetzelfde aantal ogen gooien.
- 4 Meestal heb je je _____ beurten hard nodig.

4 Schrijf vijf zinnen over jezelf op. Zet in elke zin een telwoord.

5 A Schrijf de juiste telwoorden in de zin.

- 1 Ons team werd met hockey (3) _____
- 2 Ik zit in groep (6) _____ en ons lokaal is op de (1) _____ verdieping.
- 3 Mijn zus zit in groep (8) _____ Haar klas is op de (2) _____ verdieping, dus ze moet (2) _____ trappen op.
- 4 Welke dag in april is het? Het is de (12) _____
- 5 Is vrijdag de (13) _____ een ongeluksdag?

B Zet een rode streep onder de hoofdtelwoorden en een blauwe streep onder de rangtelwoorden.

Wat kan ik?

Ik kan hoofdtelwoorden en rangtelwoorden gebruiken.

Ben je klaar?

Kies Werkboek bladzijde 89 of pluswerk of computer.

Je oefent

- taalspelletjes die je overal met elkaar kunt spelen.

Uitleg

Woordenboekspel

Voor het woordenboekspel heb je één woordenboek nodig en voor iedere speler pen en papier.
Je speelt het met een groepje van minstens drie.

1

Speel samen het woordenboekspel.

- 1 Eén is de spelleider. Hij of zij kiest een woord uit het woordenboek en zegt dat hardop.
Zonder iets te zeggen schrijft ieder dat woord op zijn blaadje.
- 2 De spelleider schrijft op zijn blaadje achter het woord de juiste betekenis.
- 3 Alle andere spelers schrijven ook een betekenis achter het woord. Daarvoor bedenken ze zelf iets. Ze schrijven dus niet de juiste betekenis op!
- 4 Ieder levert zijn blaadje in bij de spelleider.

2

Raad de betekenis van het woord.

- 1 De spelleider leest alle betekenissen van de blaadjes voor.
- 2 Ieder mag raden wat het goede antwoord is.
- 3 De spelleider vertelt de juiste betekenis en schrijft op hoeveel punten ieder krijgt.
- 4 Het spel gaat weer verder met een nieuw gekozen woord.

Puntentelling

- 1 punt = Je raadt de goede betekenis.
- 2 punten = Iemand kiest de betekenis die jij zelf verzonnen had.

Raadt niemand de goede betekenis?
Dan krijgt alleen de spelleider 1 punt.

Uitleg

Doorgeefverhaal

In een doorgeefverhaal voegt iedere speler steeds iets toe aan het verhaal. Het begint met *wie*, dan *waar*, dan *hoe* en dan *wat*.

Dat wordt een grappig verhaal!

Een doorgeefverhaal schrijf je met een groepje van vier.

Ieder heeft een pen en een blaadje papier.

3 Schrijf samen een doorgeefverhaal.

- 1 Ga met drie maatjes bij elkaar zitten. Ieder beschrijft bovenaan zijn blaadje een persoon. Dat is de **wie**.
Voorbeeld: *Het huppelende meisje*.
- 2 Vouw allemaal de wie-zin om en geef het papier door.
- 3 Nu schrijft iedereen een **waar**-zin op. Voorbeeld: *in de drukke winkel*. Dan vouwt ieder zijn blaadje weer om en geeft dat door.
- 4 Dan de **wat-en hoe**-zin. Daarin staat hoe de wie-figuur praat.
Voorbeeld: *roept lachend*. Dan weer vouwen en doorgeven.
- 5 Als laatste komt de uitroep van de wie-figuur.
Voorbeeld: *Waar is hier de nooduitgang?*

4 Lees het verhaal voor.

Iedereen heeft nu zijn eigen blaadje weer terug.

Vouw de blaadjes open en lees om de beurt het verhaal voor.

Let goed op hoe je de uitroep moet zeggen!

Wat kan ik?

Ik kan twee taalspelletjes spelen.

Ben je klaar?

Kies Werkboek bladzijde 89 **of** pluswerk **of** computer.

Thema 7 Mooi!

Themawoorden en schoolwoorden

Les 1 en 2:

het amusement

Dingen om mensen te vermaken, zoals een film of een voorstelling.

applaudisseren

Uit bewondering voor iets in de handen klappen.

bovendien

Ook nog, trouwens.

gespannen

Zenuwachtig, in spanning.

nabootsen

Imiteren, nadoen.

passief

Het tegenovergestelde van actief. Als je passief bent, doe je heel weinig of niets.

het personage

De persoon of rol die je speelt.

suggereren

Een bepaald idee geven, zonder dat je het duidelijk zegt of laat zien.

verlichten

Beschijnen met lampen.

verwonderd

Verbaasd.

het volume

De sterkte van het geluid.

de voorkeur

Wat je het leukst vindt.

Les 9 en 10

aandikken

Een verhaal mooier of spannender maken door het wat te overdrijven.

amper

Nauwelijks.

de auteur

De schrijver of de schrijfster.

bestuderen

Iets heel goed bekijken, zorgen dat je veel van iets weet.

boeken verslinden

Ontzettend veel boeken lezen.

de boekenwurm

Iemand die altijd leest.

de encyclopedie

Boek met informatie in tekst en plaatjes over allerlei onderwerpen, zoals dieren, planten of geschiedenis.

de illustratie

Een foto of tekening bij een tekst.

de oplage

Het aantal exemplaren dat van een boek wordt gedrukt.

de pagina

De bladzijde.

raadplegen

1 iets opzoeken in een boek;
2 iemand om raad vragen.

het taalgebruik

De manier waarop iemand woorden gebruikt.

Je oefent

- woorden bij het thema *theater* en *film*.
- het snel opzoeken van woorden in het woordenboek.

Weet je nog?

Als je een woord zoekt in het **woordenboek**, zoek je op **alfabetische volgorde**. Ben je bij de goede letter, zoek dan op de tweede letter. Kies de goede betekenis.

1

Kijk naar het woord met een streep eronder.
Zoek de betekenis op in het woordenboek.
Schrijf het onder de zin.

1 Jannis gaat met zijn vader naar de première van
een kinderfilm. _____

2 De pers is ook op de opening aanwezig.

3 De entree kost vijftien euro per persoon.

4 Na afloop ontvangt iedereen een attentie.

2

Vul het goede woord in.

amusement

bootst

bovendien

gespannen

de voorkeur

1 Julia kijkt _____ naar de vuurvreter.

2 In zijn drakenpak _____ hij een draak na.

3 Het vuur is gevaarlijk en _____ giftig.

4 Is dit nou _____? denkt Julia.

5 Ze geeft _____ aan ballet.

3 Werk samen met een maatje.
Maak twee zinnen bij het plaatje.
Gebruik in elke zin twee van deze woorden.

applaudisseert

bootst na

verlichten

verwonderd

het personage

het volume

1 _____

2 _____

4 Schrijf de tegenstelling op.

actief – _____

de afkeer – _____

○ **5** Welk woord hoort er niet bij? Streep het door.
Gebruik het woordenboek als je het niet zeker weet.

de overall – de ovatie – het optreden

△ **6** Maak de zinnen af.
Gebruik in elke zin twee van deze woorden:

amuseren

toneel

clown

verlichting

1 Het publiek _____

2 De toneelknecht _____

Wat kan ik?

Ik ken de woorden bij het thema *theater en film*.

Ik kan snel woorden opzoeken in het woordenboek.

Ben je klaar?

Kies Werkboek bladzijde 92 **of** pluswerk **of** computer.

Je oefent

- het geven van je mening.

Weet je nog?

Als je je **mening** geeft, gebruik je argumenten. Vaak gebruik je daarbij *omdat*, *want* of *daarom*. Je kunt beginnen met *Ik vind ...* of *Volgens mij ...*

1

Maak de zin af en geef een argument.

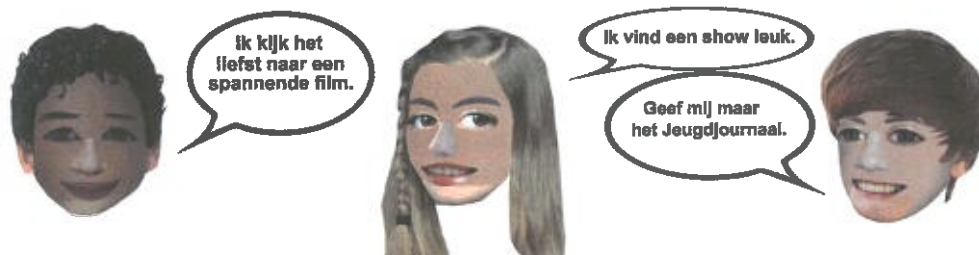
Dunya zegt: 'Ik vind dat alle kinderen gratis entree moeten krijgen bij de bioscoop.'

Wat vind jij?

Ik vind _____

2

Schrijf de antwoorden op.

1 Wat is jouw lievelingsprogramma op tv? _____

2 Waarom? Geef één argument. _____

3

Schrijf op een los blaadje een recensie over je lievelingsprogramma. Gebruik je antwoorden bij opdracht 2.

Denk aan:

- de inleiding: geef kort informatie over het programma.
- het middenstuk: leg uit waarom je het programma leuk vindt en geef een argument.
- het slot: schrijf waarom alle kinderen dit programma moeten zien.

Je oefent

- de directe rede.

Weet je nog?

Je gebruikt de **directe rede** als je letterlijk opschrijft wat iemand gezegd heeft. Je gebruikt dan de dubbele punt, aanhalingstekens en een hoofdletter.

1

**Welke zinnen staan in de directe rede?
Kruis ze aan.**

- ☐ Alec vraagt aan zijn oom wat een musical is.
- ☐ Zijn oom antwoordt: 'Dat is amusement, waarin de spelers zingen en toneelspelen tegelijk.'
- ☐ Alec vraagt wie daarin voorkomen.
- ☐ Zijn oom zegt: 'Van alles, bijvoorbeeld dieren, koningen en elfjes.'

2

**Lees de tekst en bekijk het plaatje.
Schrijf de vraag van Ursula en het antwoord van oma op. Gebruik de directe rede.**

Oma en Ursula kijken naar een voorstelling. Als het volume van de muziek zachter wordt, vraagt Ursula waarom dat zo is. Oma legt uit dat dat past bij de dans van het elfje op het toneel.

1 Ursula vraagt _____

2 Haar oma antwoordt _____

3

Zet de komma, het vraagteken, de (dubbele) punt en aanhalingstekens op de juiste plaats.

- 1 Iza's oma vertelt dat ze graag naar ballet
musicals en concerten gaat
- 2 Iza vraagt En waar ga je het liefst naar toe

4 Schrijf de zin op in de directe rede.

- 1 Tijn zegt dat Bas op toneelles zit.

Tijn zegt: _____

- 2 Zijn moeder vraagt wat je daar leert.

Zijn moeder vraagt: _____

- 3 Tijn antwoordt dat je er leert toneelspelen.

Tijn antwoordt: _____

- 4 Hij zegt dat je er bovendien leert dansen.

Hij zegt: _____

- 5 Zijn moeder vertelt dat ze vroeger ook op toneelles zat.

Zijn moeder vertelt: _____

5 Schrijf de zin op in de directe rede.

- 1 Zoë vraagt wat het blauwe decor voorstelt.

Zoë vraagt: _____

- 2 Haar opa zegt dat het decor de zee nabootst.

Haar opa zegt: _____

- 3 Hij vertelt dat hij het mooi geschilderd vindt.

Hij zegt: _____

6 Werk samen met een maatje.

Jef is dol op tekenfilms, maar Romy niet.

Schrijf er een dialoog over in de directe rede.

Jef _____

Romy _____

Jef _____

Romy _____

Wat kan ik?

Ik kan de directe rede gebruiken.

Ben je klaar?

Kies Werkboek bladzijde 92 of pluswerk of computer.

Je leert

- wat serieboeken zijn.

1

Schrijf de boektitels bij de juiste serie.

Gescout

Het horrorhuis

Het moerasmonster

Gaat internationaal

Een echte nummer 10

Kamp Nachtmerrie

Avontuur bij FC-Top

Ga niet naar de kelder

Koen Kampioen

Kippenvel

Uitleg

Serieboeken

Een boekenserie is een reeks boeken over steeds dezelfde hoofdpersonen. In ieder boek beleven ze een nieuw avontuur.

Serieboeken voor kinderen gaan vaak over voetbal, ballet, paarden of een geheime club.

2

Lees over twee series.

Serie 1 *De bende van hotel De Korenwolf* door Jacques Vriens.

Bijdehante Eefje, techneut Joost en kleine Nina beleven talloze avonturen in het hotel van hun ouders. Samen met hun ondeugende oma vormen ze de bende van de Korenwolf. Puberbroer Pepijn vindt dat bendedoe maar stom, maar doet meestal (onder protest) toch mee.

Serie 2 *Polleke* door Guus Kuijer

Polleke is een meisje van tien jaar wiens leven behoorlijk overhoop ligt. Haar ouders zijn gescheiden, haar moeder gaat met de meester trouwen, haar vader is verslaafd en haar vriendje Minoem mag van zijn ouders niet met haar omgaan...

3

Bij welke serie van opdracht 2 horen de boeken?
Kruis het aan.

	serie 1	serie 2
1 Voor altijd samen, amen	☐	☐
2 De ontmaskering van de zingende hotelrat	☐	☐
3 Het geheim van de verliefde hulpkok	☐	☐
4 De vlucht van de knorrige kelner	☐	☐
5 Met de wind mee naar de zee	☐	☐
6 Ik ben Polleke hoor!	☐	☐

4

Kijk naar de series van opdracht 1 en 2.
Van welke serie zou je graag een boek willen lezen?
Leg uit waarom.

5

Werk samen met een maatje. Bedenk een nieuw
boek voor één van de series van opdracht 1 en 2.

1 Mijn boek hoort in de serie: _____

2 De hoofdpersoon in het boek is _____

3 Het boek gaat over _____

4 De titel is _____

Wat kan ik?

Ik weet wat serieboeken zijn.

Ben je klaar?

Kies Werkboek bladzijde 92 of pluswerk of computer.

Je oefent

- woorden bij het thema *boeken*.
- manieren om woorden te onthouden.

Weet je nog?

Als je de betekenis van woorden beter wilt onthouden, maak je:

- een woordweb
- een woordtrap
- een woordkast
- of een woordparaplu

1

Vul de woordtrappen in.

1 Ik lees _____

2 de oplage is _____

3 Deze encyclopedie wordt _____ verkocht.

vaak altijd amper het grootst groot groter

meer het meest veel

2

Vul de puzzel in.

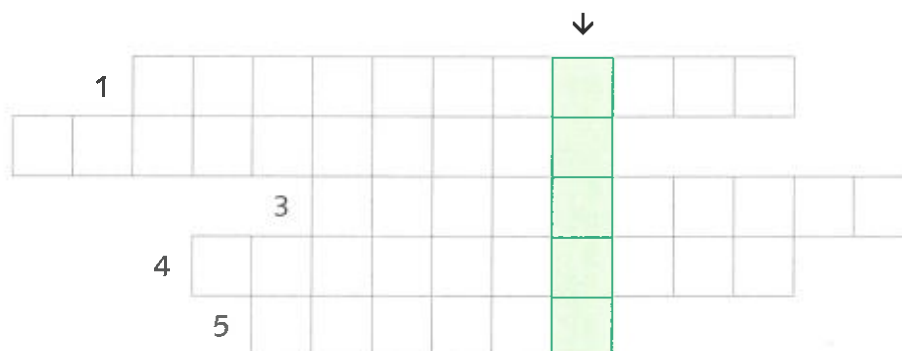
1 tekening

2 iemand die veel leest

3 advies vragen

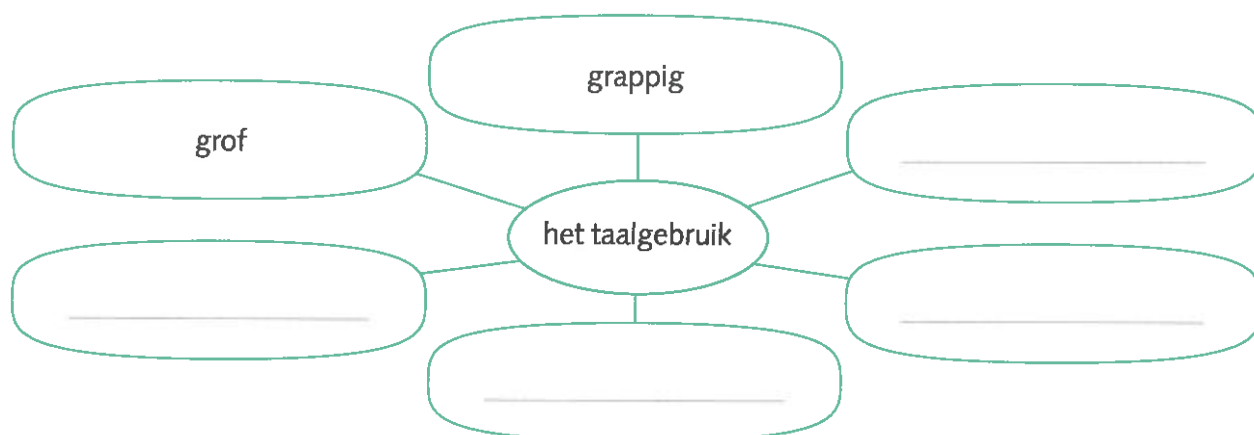
4 goed bekijken

5 schrijver

Onder de pijl lees je: _____

3 A Maak het woordweb af.

B Maak een zin met twee woorden uit het woordweb.

4 Werk samen met een maatje. Schrijf in twee zinnen op wat je goed moet kunnen als acteur. Gebruik de woorden:

bestuderen

nabootsen

suggesteren

personage

5 Schrijf de antwoorden op.

1 Een regenworm eet zich een weg door de aarde.
Wat doet een boekenwurm?

2 Hoe ziet een dag van een boekenwurm eruit?
Beschrijf het in twee zinnen.

Wat kan ik?

Ik ken de woorden bij het thema *boeken*.

Ik kan woorden op verschillende manieren onthouden.

Ben je klaar?

Kies Werkboek bladzijde 92 **of** pluswerk **of** computer.

Je oefent

- het reageren op een stelling op een internetforum.

Weet je nog?

Gebruik deze tips als je reageert op een **stelling** op een forum op internet:

- Leg uit waarom je het ermee eens of oneens bent.
- Controleer je reactie voor je deze verstuurt.
- Beledig anderen niet en blijf vriendelijk.

1

Bekijk het plaatje. Beantwoord de vragen.

Ben je het met Joeri eens?

ja / nee

Geef twee argumenten:

- 1 _____
- 2 _____

2

Met wie ben je het eens? Kies één stelling.
Maak de zinnen af.

Ewout: 'Leren is leuk.'

Sander: 'Alle kinderen moeten op muziekles.'

Kaylee: 'Alle kinderen moeten op zwemles.'

- 1 Ik ben het eens met _____
- 2 omdat (argument 1) _____
- 3 Bovendien vind ik dat (argument 2) _____

3

Lees nog eens de stellingen van opdracht 2.
Met wie ben je het *niet* eens? Kies één stelling.
Maak de zinnen af.

1 Ik ben het niet eens met _____

2 omdat _____

3 Bovendien vind ik _____

4

Er blijft één stelling over van opdracht 2.
Schrijf op of je het met deze laatste stelling
eens bent of niet.
Geef een argument.

1 Ik ben het wel / niet eens met _____

2 omdat _____

3 Bovendien vind ik _____

5

Kijk naar opdracht 3.
Zet een rondje om *ja* of *nee*.
Geef antwoord op de vragen.

1 Ik heb mijn mening gegeven. ja / nee

2 Ik heb argumenten gegeven. ja / nee

3 Ik ben vriendelijk gebleven. ja / nee

4 Wat ging goed? _____

5 Wat kan een volgende keer beter?

Geef een voorbeeld. _____

Wat kan ik?

Ik kan reageren op een stelling op een internetforum.

Ben je klaar?

Kies Werkboek bladzijde 92 of pluswerk of computer.

Je herhaalt

- de directe rede.
- de telwoorden.

Weet je nog?

Je gebruikt de **directe rede** als je letterlijk opschrijft wat iemand heeft gezegd. Bij de directe rede gebruik je een **dubbele punt (:)**, **aanhalingstekens ('...')** en een **hoofdletter**.

1

Maak de zin in de directe rede af.

- 1 Caz vraagt aan de verkoper waar de kinderboeken staan.

Caz vraagt: _____

- 2 De verkoper zegt dat ze in de rode kast staan.

De verkoper zegt: _____

- 3 Caz vraagt of daar ook een atlas te vinden is.

Caz vraagt: _____

2

Schrijf de zin in de directe rede.

- 1 Pia vraagt wat een boekrol is.

- 2 De juf antwoordt dat een boekrol een opgerold boek is.

- 3 Ze zegt dat je de rol om een stok windt.

- 4 Pia vraagt hoe je die leest.

- 5 De juf zegt dat je de rol moet uitrollen.

Weet je nog?

Er zijn **hoofdtelwoorden** (één, twee) en **rangtelwoorden** (eerste, tweede).

3 A Kleur de hoofdtelwoorden geel en de rangtelwoorden rood.

t	i	e	n	e	e	n
d	z	e	v	e	n	e
r	t	d	e	r	d	e
a	c	h	t	s	t	e
i	t	w	a	a	l	f
e	z	e	s	d	e	n

B Welk telwoord blijft over? _____

4 Vul het rangtelwoord in.

Boy bestudeert zijn nieuwe encyclopedie van de

(1) _____ tot de laatste pagina.

Op de (3) _____ pagina wordt de oplage vermeld.

En op de (100) _____ pagina leest hij iets over de auteur.

5 Vul de telwoorden in.

Op de (8) _____ pagina van de encyclopedie staat een plaatje van een dodo.

De **dodo** was een loopvogel van (1) _____ meter hoog. Hij stierf meer dan (3) _____ eeuwen geleden uit.

Wat kan ik?

Ik kan de directe rede opschrijven.
Ik kan telwoorden gebruiken.

Ben je klaar?

Kies Werkboek bladzijde 92 **of** pluswerk **of** computer.

Je oefent

- het veranderen van de directe rede in de indirecte rede.

Weet je nog?

Je gebruikt de **directe rede** als je letterlijk opschrijft wat iemand heeft gezegd. Bijvoorbeeld:
De juf zegt: 'We gaan lezen.'
Deze zin kun je ook in de **indirecte rede** schrijven:
De juf zegt dat we gaan lezen.

1

Welke zinnen staan in de indirecte rede?

Kruis het aan.

- ☐ 1 Samir vraagt zijn oma of zij de verhalen uit Duizend-en-één-nacht kent.
- ☐ 2 Zijn oma antwoordt: 'Jazeker, dat zijn Arabische sprookjes.'
- ☐ 3 Samir vraagt waar ze over gaan.
- ☐ 4 Zijn oma legt uit: 'Over de liefde, prachtige prinsessen en vliegende kamelen.'
- ☐ 5 Zijn oma vraagt of hij het verhaal van Sinbad de Zeeman en van Alladin kent.
- ☐ 6 Samir antwoordt: 'Ik ken alleen Alladin.'
- ☐ 7 Tot zijn verbazing legt zijn oma uit dat Alladin wel bij Duizend-en-één-nacht hoort, maar dat het verhaal in Europa is verzonnen.
- ☐ 8 Ze vertelt ook dat sommige verhalen meer dan duizend jaar oud zijn.

2

Maak de zinnen af in de indirecte rede.

Trek een lijn.

Abia vraagt

dat Sinbad spannende avonturen beleeft.

Haar oma vertelt

Sinbad als een rijke man terugkeert.

Abia vraagt hoe

het met Sinbad afloopt.

Haar oma zegt dat

of haar oma over Sinbad de Zeeman wil vertellen.

3 Schrijf de zin in de indirecte rede.

- 1 Prinses Soraya zegt dat _____
- 2 Hassan antwoordt dat _____
- 3 Laila merkt op dat _____

4 Werk samen met een maatje. Soraya nodigt Laila in het kasteel uit. Schrijf de dialoog op in de indirecte rede.

Soraya _____

Laila _____

5 Maak de zin af in de indirecte rede. Gebruik de woorden die ervoor staan.

Efteling Zara vroeg _____

zomer Haar vader antwoordde _____

kroon De koning zei _____

paleis De dienaar antwoordde _____

Wat kan ik?

Ik kan de directe rede in de indirecte rede veranderen.

Ben je klaar?

Kies Werkboek bladzijde 92 of pluswerk of computer.

Je leert

- hoe gedichten met weinig woorden een verhaal vertellen.

Uitleg

Taalgebruik in een gedicht.

In een gedicht wordt met weinig woorden een verhaal verteld. De dichter gebruikt beelden in korte zinnen. Hij kiest woorden die ervoor zorgen dat zijn lezers het gedicht kunnen begrijpen. In een gedicht is elk woord belangrijk!

1

A Lees het gedicht. Zet een streep tussen de woorden waar je even stopt met lezen.

Zet het blauw
van de zee
tegen het
blauw van de
hemel veeg
er het wit
van een zeil
in en de
wind steekt op.

Willem Hussum

B Kruis het goede antwoord aan.

Wat betekent de zin *en de wind steekt op*?

- ☐ Er is geen wind.
- ☐ Het gaat waaien.

2

Teken in het kader wat er in het gedicht van opdracht 1 gebeurt.

3

A Verander het gedicht. Vul andere kleuren en andere woorden in. Zorg dat de laatste zin klopt.

Zet het _____

van _____

tegen het

_____ van de

_____ veeg

er het _____

van een _____

in en _____

B Maak naast het gedicht een tekening.

○ 4

Lees het gedicht van opdracht 1 nog een keer.
Bedenk een nieuwe zin voor *en de wind steekt op*.

△ 5

Schrijf een gedicht over de zee en het strand.
De laatste zin staat er al.

en de wind steekt op.

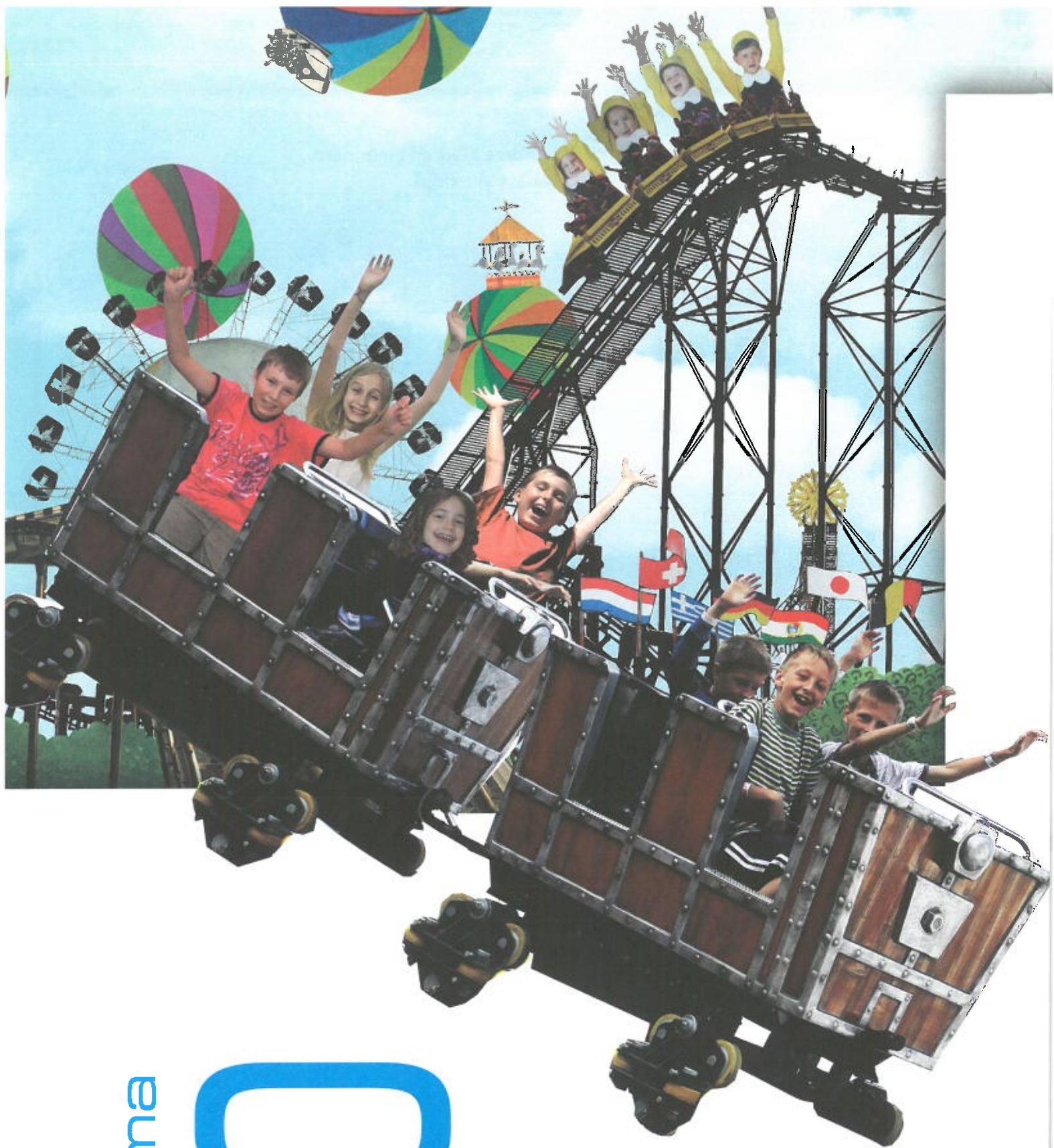
Wat kan ik?

Ik weet dat gedichten met weinig woorden een verhaal kunnen vertellen.

Ben je klaar?

Kies Werkboek bladzijde 92 of pluswerk of computer.

Thema 8 Op reis

Themawoorden en schoolwoorden

Les 1 en 2:

actief

Bezig zijn, aan de gang zijn.

zich amuseren

Plezier hebben, zich vermaken.

de attractie

Iets aantrekkelijks dat veel mensen willen zien of doen.

chillen

Je lekker ontspannen.

de gezelligheid

Als er een prettige sfeer is tussen mensen in dezelfde ruimte.

het gezelschap

Groep mensen die samen iets doen.

sluiten

- 1 Dichtdoen, dichtmaken;
- 2 Beëindigen.

de vrije tijd

De tijd die je voor jezelf hebt.

het toegangsbewijs

Kaartje of papier waarop staat dat je ergens naar binnen mag.

de toegangsprijs

De prijs die je betaalt om ergens naar binnen te mogen.

de verwachting

Het verwachten, denken dat iets gaat gebeuren.

verzamelen

Mensen, voorwerpen of informatie van dezelfde soort bij elkaar brengen.

Les 9 en 10:

eind goed, al goed

Als iets goed afloopt, vergeet je hoeveel moeite het heeft gekost.

met de hoed in de hand, kom je door het ganse land

Met beleefd zijn, bereik je meer.

blaffende honden bijten niet

Mensen die hard schreeuwen, zijn vaak het minst gevaarlijk.

jong geleerd is oud gedaan

Wat je jong leert, kun je later goed.

als de kat van huis is, dansen de muizen op tafel

Zonder toezicht doen kinderen alleen maar waar ze zin in hebben.

oost west, thuis best

Nergens is het zo goed als thuis.

haastige spoed is zelden goed

Bij te veel haast, kun je fouten maken.

spreken is zilver, zwijgen is goud

Soms kun je beter niets vertellen.

er is een tijd van komen en er is een tijd van gaan

Aan alles komt een einde.

komt tijd, komt raad

De oplossing komt vaak vanzelf.

de tijd heelt alle wonden

Na lange tijd wordt verdriet minder.

elk vogeltje zingt zoals het gebekt is

Iedereen zegt en doet dingen op zijn eigen manier.

Je oefent

- woorden bij het thema *pretpark*.
- het halen van informatie uit een woordenboek.

Weet je nog?

In een **woordenboek** kun je de juiste spelling en de betekenis van de woorden vinden. Bij een zelfstandig naamwoord staan het juiste lidwoord en het meervoud. Bij een werkwoord staan ook de verleden tijd en het voltooid deelwoord van dat werkwoord.

1

Vul het goede woord in. Kies uit:

verwachtingen

attracties

gezelligheid

vrije tijd

amuseren

- 1 Martin gaat dit weekend naar een pretpark. Hij heeft zin in wat _____ met zijn vrienden.
- 2 Op de website ziet hij welke _____ er zijn.
De achtbaan lijkt hem het spannendst!
- 3 Job zegt: 'Je kunt je er goed _____, omdat er veel leuke dingen te doen zijn!'
- 4 Martin heeft hoge _____, nu hij dit allemaal weet.
- 5 Hij is blij dat het weekend is. 'In mijn _____ wil ik spannende dingen doen!'

2

A Lees het stukje uit het woordenboek.

- 1 Zet een cirkel om het lidwoord.
- 2 Zet een stippellijn onder het meervoud.

slot, het (sloten) **1** sluiting met een verend deel of een uitschietend staafje, die je meestal open en dicht doet met een sleutel **2** einde van bijv. een verhaal, een film = besluit
3 kasteel dat beschermd is tegen aanvallen = burcht

B Maak met elke betekenis van het woord een zin.

- 1 _____
- 2 _____
- 3 _____

3 Schrijf achter het woord de letter van de juiste omschrijving.

de toegangsprijs _____ verzamelen _____

het gezelschap _____ gezelligheid _____

het toegangsbewijs _____ chillen _____

- c Een groep mensen die samen iets gaan doen.
- t Op dit kaartje staat dat je naar binnen mag.
- e De prettige sfeer tussen mensen in dezelfde ruimte.
- i Bij elkaar brengen of komen.
- f Je lekker ontspannen (met vrienden).
- a Als je dit betaalt, mag je naar binnen.

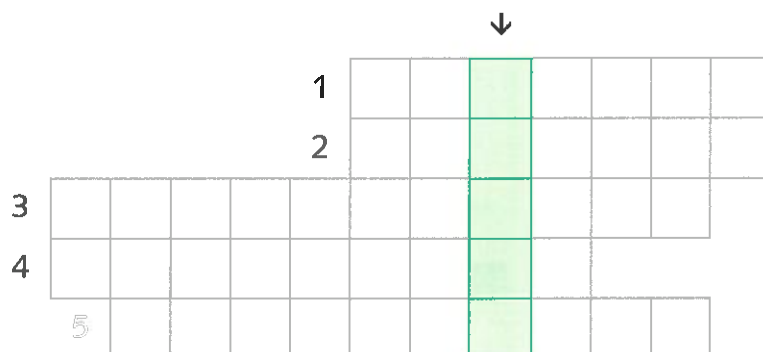
4 Zet de letters die je vond bij opdracht 3 achter elkaar.

Je leest dan: _____

Dit betekent _____

5 Vul de puzzel in.

- 1 dichtdoen
- 2 ontspannen
- 3 het verwachten
- 4 als je niks hoeft te doen (2 woorden)
- 5 op één plek samenbrengen

Welk woord staat onder de pijl? _____

6 Werk samen met een maatje. Schrijf een verhaal van vier regels over jullie ideale attractie in een pretpark.

Wat kan ik?

Ik ken de woorden bij het thema *pretpark*.
Ik kan informatie uit een woordenboek halen.

Ben je klaar?

Kies Werkboek bladzijde 95 **of** pluswerk **of** computer.

Je oefent

- het gebruiken van de juiste aanhef en afscheidsgroet in een e-mail of briefje.

Weet je nog?

Een e-mail of een briefje begin je altijd met een **aanhef**.
Je eindigt met een **afscheidsgroet**.

1

Schrijf de juiste aanhef en afscheidsgroet in de e-mails.
Kies uit:

Geachte meneer van Dam

Knuffel, Els

Lieve Eliza

Met vriendelijke groet, Els Jansen

Mail

Wat was het gezellig hè?
Ik vond het leuk dat je erbij was!

Mail

Ik zou graag een informatiefolder ontvangen
over kinderfeestjes in uw pretpark.

2

Je gaat een kaartje schrijven aan iemand die je kent.

Stel, je hebt een bezoek gebracht aan een groot pretpark.
Schrijf twee dingen op die je er leuk vond en geef er een argument bij.

- 1 _____

- 2 _____

3 Vul de zinnen aan.

- 1 Ik schrijf een kaartje aan _____
- 2 De aanhef is _____
- 3 De afscheidsgroet is _____
- 4 Ik gebruik *je* / *u*.

4 Schrijf het kaartje.

- Gebruik wat je opschreef bij opdracht 2 en 3.
- Let op spelling, hoofdletters en leestekens.

	
---	---

5 Kijk naar opdracht 4. Zet een rondje om *ja* of *nee*. Geef antwoord op de vragen.

- 1 Ik heb een goede aanhef en afscheidsgroet gebruikt. ja / nee
- 2 Ik heb mijn mening gegeven. ja / nee
- 3 Ik heb gelet op spelling, hoofdletters en leestekens. ja / nee
- 4 Wat ging goed? _____
- 5 Wat kan een volgende keer beter? _____

Wat kan ik?

Ik kan de juiste aanhef en afscheidsgroet gebruiken in een e-mail of briefje.

Ben je klaar?

Kies Werkboek bladzijde 95 **of** pluswerk **of** computer.

Je oefent

- het herkennen en maken van samengestelde zinnen.

Weet je nog?

Een **samengestelde zin** bestaat uit een hoofdzin en een bijzin.

1

Schrijf de woorden in de juiste volgorde.
Onderstreep de persoonsvormen.

vermaken Jane en Jill omdat bij de springkussens,
zich salto's ze maken In de lucht.

2

Trek een lijn van de hoofdzin (links) naar de juiste bijzin (rechts). Ga via het voegwoord **omdat**.

Ik heb geen hoge verwachtingen
van het pretpark,

ze zich niet zo
lekker voelde.

Fenna wilde niet mee vandaag,

omdat

ik er niet veel goeds
over heb gehoord.

Ik vind de achtbaan niet leuk,

ik hoogtevrees heb.

3

Onderstreep in de zinnen de hoofdzin.
Schrijf pv onder de persoonsvormen en
ow onder het onderwerp in de hoofdzin.

- 1 We gingen naar het restaurant, omdat we trek kregen.

- 2 Niek kocht een ijsje, omdat hij gek op ijs is.

- 3 Evelien nam een beker chocolademelk, omdat ze zin had in iets warmes.

- 4 Ik had zelf boterhammen meegenomen, omdat ik dat het lekkerst vind.

4 Maak van de twee zinnen één samengestelde zin met **omdat**. Zet een rondje om de woorden die van plaats veranderen.

1 Ik koop twee toegangsbewijzen. Mijn vriendje gaat ook mee.

2 Ik heb gespaard voor een kaartje. De toegangsprijs is best hoog.

3 We gaan lekker vroeg naar het pretpark. Het pretpark sluit al om vier uur.

5 Werk samen met een maatje. Maak de zinnen af. Je mag het zelf bedenken. Onderstreep de persoonsvormen.

1 In mijn vrije tijd ga ik graag naar een museum, omdat

2 Ik houd niet zo van pretparken, want

3 Het is altijd druk in pretparken, maar

4 Ik ga weleens in de vakantie op maandag, omdat

6 Ben je het eens of oneens met deze stelling? Geef een argument.

Pretparken moeten gratis zijn voor kinderen.

Ik ben het hiermee eens / oneens, omdat

Wat kan ik?

Ik kan samengestelde zinnen herkennen en maken.

Ben je klaar?

Kies Werkboek bladzijde 95 of pluswerk of computer.

Je leert

- herkennen waar en wanneer een verhaal zich afspeelt.

1

Stel, een sprookje speelt zich af in de supermarkt en in de toekomst. Bedenk nog een bijzondere plaats en tijd voor het sprookje.

Uitleg

Waar en wanneer

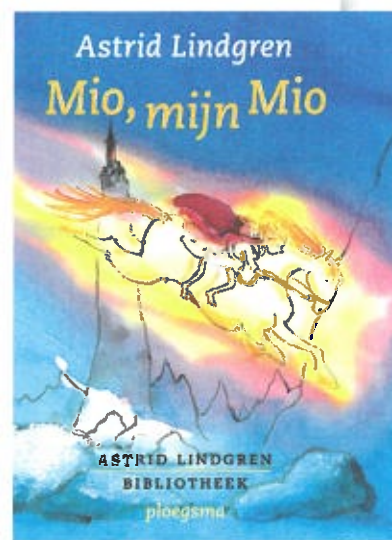
Om een verhaal spannender te maken, laat een schrijver het op **verschillende tijden** en op **verschillende plaatsen** afspelen. Als lezer moet je dan goed opletten wanneer en waar iets gebeurt.

2

Lees de fragmenten.

Bo heeft nare pleegouders. Hij denkt vaak na over waar zijn vader is gebleven.

- 1 'De politie in Stockholm verzoekt aanhouding van de 9-jarige Bo Vilhelm Olsson, die sinds 18.00 u. verdwenen is uit het huis van zijn pleegouders.'
- 2 Het was al nacht toen Bo op een bankje in het park ging zitten. De letters van de kaart glansden en hij moest hem wel lezen. Dit stond erop: *aan de KONING VAN HET LAND IN DE VERTE. Degene die je zo lang zocht is op weg. Hij reist door dag en nacht en hij draagt het teken, de gouden appel.*
- 3 Toen het alweer licht werd daalde de vogel met Bo achterop af naar een eiland. Beneden aan het stand lag een groot wit slot, en daar landden ze. Iemand kwam aanlopen langs het strand. Dat was de vader van Bo, de koning. Hij herkende hem zodra hij hem zag.

Astrid Lindgren

3 Zet de tijd en de plaats in de juiste rij.

op het eiland

om 18.00 uur

in de ochtend

Stockholm

in de nacht

in het park

	tijd	plaats
Fragment 1		
Fragment 2		
Fragment 3		

4 Werk samen met een maatje. Maak het verhaal af.

Wat kan er tussen de fragmenten gebeurd zijn?
Maak het verhaal compleet. Let op tijd en plaats.

Tussen fragment 1 en 2:

Tussen fragment 2 en 3:

Wat kan ik?

Ik kan herkennen waar en wanneer een verhaal zich afspeelt.

Ben je klaar?

Kies Werkboek bladzijde 95 of pluswerk of computer.

Je oefent

- woorden bij het thema *reis om de wereld*.
- het herkennen en gebruiken van spreekwoorden.

Weet je nog?

Een **spreekwoord** is een zin met een wijsheid of een waarheid. De woorden staan altijd in dezelfde volgorde.

1

Maak het spreekwoord compleet.

- _____ zingt zoals het gebekt is.
- _____ bijten niet.
- _____ dansen de muizen op tafel.

2

Vul het juiste spreekwoord in.

de tijd heelt alle wonden

eind goed, al goed

komt tijd, komt raad

oost west, thuis best

- Vroeger dachten de mensen dat de aarde plat was. Toch durfde ontdekkingsreiziger Columbus met zijn schip voorbij de horizon te zeilen. _____ dacht hij.
- De bemanning van het schip was heel bang. Ze wilden omkeren. _____ riepen ze.
- Op een dag zagen ze land! Dat was Amerika. Toen vergaten ze al snel hoe bang ze waren geweest, want _____
- Toen Columbus weer terug was in Spanje, vertelde hij de koning en koningin over het nieuwe land. Hij kreeg een grote beloning. _____ zei koningin Isabella.

3 Vul de letter van het juiste woord in.

h = zelden t = oud u = gebekt i = al s = komen

- 1 Laura zeilt al haar hele leven.
Jong geleerd is _____ gedaan.
- 2 Op haar gemak vaart ze de wereld rond.
Haastige spoed is _____ goed.
- 3 Laura zeilt het liefst in haar eentje.
Ieder vogeltje zingt zoals het _____ is.
- 4 Het stormt op de oceaan. Gelukkig slaat de
boot niet om. Eind goed _____ goed!
- 5 Morgen vertrekt Laura weer. Er is een tijd
van _____ en er is een tijd van gaan.

4 Zet de letters van opdracht 3 achter elkaar.

Welk woord lees je? _____

Dit woord hoort in het spreekwoord _____

5 Bedenk een situatie waarin Mila dit spreekwoord tegen Rowan zegt. Gebruik een woordenboek.

'Geen idee! De tijd zal het leren.'

6 Werk samen met een maatje. Bedenk een situatie die past bij het spreekwoord *met de hoed in de hand, kom je door het ganse land*.

Wat kan ik?

Ik ken de woorden bij het thema *reis om de wereld*.
Ik kan spreekwoorden herkennen en gebruiken.

Ben je klaar?

Kies Werkboek bladzijde 95 **of** pluswerk **of** computer.

Je oefent

- het schrijven van een kaartje of een e-mail.

Weet je nog?

Zo schrijf je iemand een **kaartje** of **e-mail**:

- Begin met een aanhef.
- Vraag hoe het gaat met de ander.
- Schrijf hoe het met jou gaat of wat je hebt meegemaakt.
Of stel je vraag.
- Eindig met een groet en je naam.

1

**Mila wil Tessa een kaart sturen.
Zet de zinnen in de juiste volgorde.**

We zagen Machu Picchu, een oude Inka-stad
Hoe gaat het met je?
Wij zijn in Peru geweest.
Hoi lieve Tessa,
Tot gauw, kusjes, Mila
Was je vakantie leuk?

	
---	---

2

**Je gaat een e-mail schrijven.
Geef eerst antwoord op de vragen.**

- 1 Noem een voordeel van een vakantiereis door Nederland.

- 2 Noem een voordeel van een vakantiereis naar het buitenland.

3 Schrijf een e-mail aan een vriend of vriendin.

Vertel welke vakantiereis je het liefst maakt:
door Nederland of naar het buitenland.
Reis je liever helemaal niet? Dan vertel je dat.
Geef een argument.

Mail □ □ ×

Aan: _____

Onderwerp: _____

4 Lees je e-mail nog eens goed door. Zet een rondje om *ja* of *nee*. Geef antwoord op de vragen.

- 1 Ik schreef een aanhef en een afscheidsgroet. ja / nee
- 2 Ik gaf mijn mening met een argument. ja / nee
- 3 Wat ging goed? _____
- 4 Wat kan een volgende keer beter?
Geef een voorbeeld. _____

Wat kan ik?

Ik kan een kaartje en een e-mail schrijven.

Ben je klaar?

Kies Werkboek bladzijde 95 **of** pluswerk **of** computer.

Je herhaalt

- samengestelde zinnen: hoofdzinnen en bijzinnen.
- de directe rede en de indirecte rede.

Weet je nog?

Een **samengestelde zin** bestaat uit een hoofdzin en een bijzin. In een hoofdzin staan het onderwerp en de persoonsvorm altijd naast elkaar.
Een bijzin begint met een voegwoord. In een bijzin staan het onderwerp en de persoonsvorm niet naast elkaar.

1

**Bekijk de samengestelde zinnen.
Onderstreep de bijzinnen.**

- 1 Ik kijk graag naar tv-programma's over andere landen, omdat een reis om de wereld te duur is.
- 2 Later word ik journalist, omdat ik zelf zulke programma's wil maken.
- 3 Ik werk dan, terwijl ik op reis ben!

2

Maak van twee zinnen een goede samengestelde zin met *terwijl*. Zet de persoonsvorm achteraan.

- 1 David wil graag wilde dieren zien.
Tessa wil alle pretparken bezoeken.

- 2 Tessa vindt wilde dieren eng.
David krijgt in de attracties hoogtevrees.

3

Bedenk twee zinnen met *terwijl*.

- 1

- 2

Weet je nog?

Je gebruikt de **directe rede** als je precies opschrijft wat iemand heeft gezegd. Bijvoorbeeld:

De juf zegt: 'Ik geef iedereen een tien.'

Deze zin wordt in de **indirecte rede**:

De juf zegt dat ze iedereen een tien geeft.

4

Onderstreep de zin die in de indirecte rede staan.

- 1 Phileas Fogg vertelde dat hij een reis om de wereld kon maken in tachtig dagen.
- 2 'We vertrekken vanaf het station in Londen,' zei hij.
- 3 Hij legde uit: 'We gaan door Europa, Afrika, India, Singapore, Hong Kong en naar New York!'

5

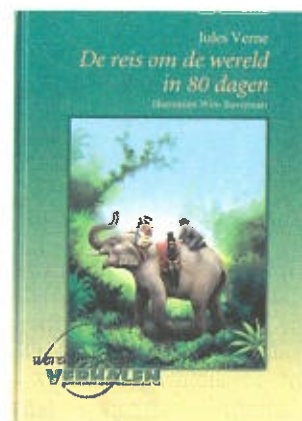
Zet de volgende zinnen in de indirecte rede.

- 1 Tessa vraagt: 'David, heb jij wel eens van Robinson Crusoë gehoord?'

- 2 David antwoordt: 'Robinson kwam na een schipbreuk terecht op een onbewoond eiland.'

- 3 Tessa vraagt: 'Hoelang bleef hij daar?'

- 4 David zegt: 'Achtentwintig jaar.'

Wat kan ik?

Ik kan samengestelde zinnen maken.

Ik kan zinnen in de directe en in de indirecte rede zetten.

Ben je klaar?

Kies Werkboek bladzijde 95 **of** pluswerk **of** computer.

Je oefent

- het schrijven van hoofdletters in aardrijkskundige namen.

Weet je nog?

Aardrijkskundige namen zijn de namen van landen, plaatsen, straten, rivieren, streken en provincies. Je schrijft ze met een hoofdletter, ook als je ze als bijvoeglijk naamwoord gebruikt.

1

Schrijf het bijvoeglijk naamwoord op.
Kijk naar het voorbeeld.

Nederland *Nederlandse*

Turkije _____ Spanje _____

Rusland _____ China _____

2

Bart is op kamp. Hij stuurt Sascha een e-mail.
Onderstreep alle letters die hoofdletters moeten zijn.

Mail □ □ ×

Hee sas!

Hoe gaat het met je? Het is hier in ommen echt te gek! We hebben vandaag gezwommen in de rivier de regge. Vanavond eten we in een restaurantje aan het kerkplein (en zo heet het ook!). daarna doen we een dropping. Ik hoorde dat we misschien helemaal in het bos de zwarte dennen worden afgezet. Lijkt me top: lekker griezelen!

tot volgende week! grtzzz, bart

3

Vul het juiste woord in.

Engeland De _____ voetballers zongen hun volkslied luidkeels mee.

Hongarije Ze verloren echter van het _____ team.

- 3 Bekijk de beelden.
Welke betekenis hoort bij welk beeld?
Trek lijnen.

naar het vliegveld

hier kunt u pinnen

verboden te eten

bagage

- 4 Er bestaat nog geen pictogram voor:
Hier kun je kaartjes kopen voor het pretpark!
Jij gaat het bedenken! Teken het hiernaast.

- 5 Kijk naar de pictogrammen in de uitleg.
Schrijf drie plaatsen op waar je deze
beelden kunt tegenkomen.

- 6 Werk samen met een maatje.
Het hiërogliefenschrift van de oude
Egyptenaren is een beeldtaal.
Bedenk een voordeel en een nadeel
van een beeldtaal.

1 Voordeel: _____

2 Nadeel: _____

Het hiërogliefen-alfabet

A	B	C	D	E	F
G	H	I	J	K	L
M	N	O	P	Q	R
S	T	U	V	W	X
Y	Z				

Wat kan ik?

Ik weet wat beeldtaal is en waar en wanneer
het wordt gebruikt.

Ben je klaar?

Kies Werkboek bladzijde 95 of pluswerk of computer.

Extra

Je mag zelf een opdracht uitzoeken!
Je hoeft dus niet met opdracht 1 te beginnen.

1

In de krant staan veel verschillende stukken.
Welk doel hebben ze? Schrijf ze in de goede rij.
Let op: sommige stukken kunnen in meer rijen.

de ingezonden brief

het interview

commentaar

de strip

de puzzel

de foto

de tv-gids

het landkaartje

de cartoon

de advertentie

het weerbericht

informereren

vermaken

overtuigen

commentaar

2

Schrijf een briefje aan je vriendin.
Gebruik geheimschrift, zodat je leerkracht
of je klasgenoten het niet kunnen lezen.
Doe dat met één van de codes.

- Het alfabet omgekeerd: a = z, b = y ...
- Eén letter vooruit: a = b, b = c ...
- Vanaf het midden van het alfabet: a = n, b = o ...
- Letters zijn cijfers: a = 1, b = 2 ...

Tip: schrijf de code eerst helemaal uit op een kladblaadje.

3

Wat staat hier? Breek de code!

Tbrq mb! Qvg vf qr whvfgr pbqr!

4

Franse woorden zijn vaak moeilijk uit te spreken.
Trek lijnen van het woord naar de uitspraak.

bagage	koermetten	chef	eetwie
bouillon	kresj	toilet	majoo
crèche	baagaasjuh	trottoir	twalet
gourmetten	loosjeeren	etui	sjef
logeren	boejon	maillot	trotwaar

5

Maak het woord langer.
Kijk naar het voorbeeld.

hand

beeld

handdoek

handdoekrek

handdoekrekhaakje

schoen

6

A Pen en nep zijn spiegelwoorden.
Welke woorden zijn dat ook?
Zet er een streep onder.

dijk	doos	lip
pink	dorp	rook
strook	peer	vies
oor	man	park

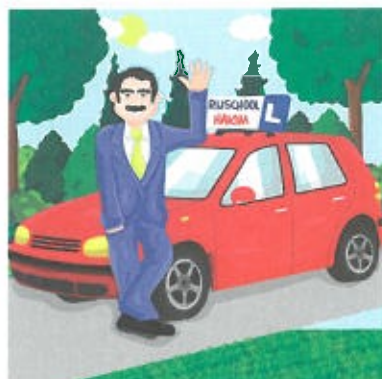
neppink

B Bedenk zelf nog drie spiegelwoorden.

7

Je gaat voor de schoolkrant een interview met Hakim houden. Schrijf vragen op die je aan hem kunt stellen.

Hakim, 35 jaar, 17 november,
rijkschoolhouder, hond, ijshockey,
internetdeskundige.

8

Als je deze spiegelwoorden terugleest, staat er precies hetzelfde:

kajak – lepel – madam – redder

Zulke woorden worden vaak voor voornamen gebruikt.

Bedenk er drie.

9

Bijna alle computerwoorden zijn in het Engels. Weg met die Engelse woorden! Verzin een goed Nederlands woord.

website – webstek

e-mail – computer-post

link – _____

chatten – _____

laptop – _____

surfen – _____

sms-en – _____

hacker – _____

gamen – _____

skypen – _____

Extra

Je mag zelf een opdracht uitzoeken!
Je hoeft dus niet met opdracht 1 te beginnen.

1

A Lees het gedicht.

Een praktische methode voor de
behandeling van rangtelwoorden
komt van drie kalveren uit Grouw
waarvan door middel van een touw
boven de waterput te Hierden
de eerste twee de derde vierden.

Kees Stip

**B Zet een rode streep onder de hoofdtelwoorden en
een blauwe streep onder de rangtelwoorden.**

2

Lees het gedicht.

Bedenk daarna nog twee regels bij het gedicht.

Mijn tuin slaapt.
Ik zie zijn adem:
mist tegen het raam.
Mijn tuin droomt
van geel en blauw.
En wat hij droomt,
dat zal bestaan.
Als de zon is opgegaan.

Sjoerd Kuyper

Mijn tuin droomt

van _____

3

Zet de zinnen in de voltooide tijd.

1 Ik speelde bij Bastiaan.

2 We deden een computerspel.

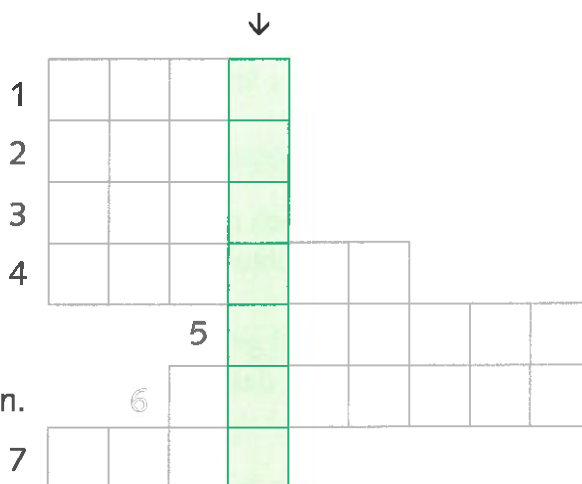
3 Bastiaan en ik letten niet op de tijd.

4 Zet een rondje om het juiste dier.

- 1 Zo vrij als een *vlindertje* / *vogeltje* in de lucht.
- 2 Er als de *rupsen* / *kippen* bij zijn.
- 3 Hij heeft zijn *geitjes* / *schaapjes* op het droge.
- 4 Ik voel me als een *eend* / *vis* in het water.
- 5 Van een mug een *kameel* / *olifant* maken.

5 Zet het ontbrekende telwoord uit de uitdrukking in de puzzel.

- 1 Hij heeft ze niet alle ...
op een rijtje.
- 2 ... maal is scheepsrecht.
- 3 Als ... honden vechten om
een been, loopt de derde
ermee heen.
- 4 De ..., de beste.
- 5 ... ambachten, dertien ongelukken.
- 6 Met twee dobbelstenen ...
ogen gooien.
- 7 Beter één vogel in de hand,
dan ... in de lucht.

Het woord onder de pijl is: _____

6 Bedenk zelf een spreekwoord met een telwoord of met een dier. Schrijf ook de betekenis erbij. Rijmen mag, maar hoeft niet.

7 Schrijf op wat je graag zou willen automatiseren. Geef er minstens één argument bij.

8

Wat voor soort spel is het? Zet het in de goede rij.
Werk samen met een maatje.

dammen

toepen

Memory

yahtzee

kwartetten

Monopoly

Wie is het?

poker

pesten

Cluedo

klaverjassen

Rummikub

Pim-Pam-Pet

domino

kaartspel	bordspel	puzzelspel	dobbelspel

9

De jongen op het plaatje is de hoofdpersoon van een verhaal. Beschrijf zijn gedrag, uiterlijk, gedachten en gevoelens.

Extra

Je mag zelf een opdracht uitzoeken!
Je hoeft dus niet met opdracht 1 te beginnen.

1

Streek de betekenis van de woorden in de puzzel door.

imiteren
pluche
rang
rekwisiet
schouwburg

k	v	o	o	r	w	e	r	p
z	i	t	p	l	a	a	t	s
o	m	f	l	u	w	e	e	l
e	t	h	e	a	t	e	r	d
i	e	n	a	d	o	e	n	

Schrijf de overgebleven letters in de zin:

Een _____ is een vrolijk toneelstuk.

2

Vul het goede woord in. Kies uit:

artiesten

gala

erkenning

de producenten

live-uitzending

chic

genomineerd

Filmprijs voor honden

Er was een echt _____ van gemaakt, in een _____ hotel. Maar nu met honden als _____. In een _____ zou de filmprijs voor honden bekend worden gemaakt. De hond Tom bijvoorbeeld was _____ voor zijn rol in een politieserie.

_____ waren erg blij met deze filmprijs. 'Eindelijk _____ voor de prestatie van deze dieren,' zeiden ze.

3

Welk woord hoort niet in het rijtje? Streep het door.

- 1 namaken – nabootsen – na-apen – naderen
- 2 trouwens – ook nog – bovendien – bovenaan
- 3 presenteren – presentje – presentator – presentatie

4

Wat zijn voorbeelden van actief en passief?
Vul het schema in.

Actief	Passief
spporten	

5

Schrijf in drie zinnen de tekst bij deze illustratie.
Kies vijf woorden.

auteur

encyclopedie

illustratie

de voorkeur

verwonderd

amper

pagina

bestuderen

raadplegen

6

Schrijf de hoofdtelwoorden en rangtelwoorden in de zin.

Op tafel liggen (11) _____ lucifers.

Je speelt het spel met (2) _____ spelers.

Je pakt om de beurt (1) _____, (2) _____

of (3) _____ lucifers.

Wie de (11) _____ lucifer moet wegpakken, heeft verloren.

7

Welke zinnen zijn reclametaal?
Kruis ze aan.

- ☐ 1 Dit is de beste film van het jaar!
- ☐ 2 Ik vind deze film best goed.
- ☐ 3 Als je leuk amusement zoekt, kun je bijvoorbeeld naar de Efteling gaan.
- ☐ 4 Dat is pas echt amusement!
- ☐ 5 Gespannen? Kom in dit hotel tot rust!
- ☐ 6 Als mijn vader gespannen is, bijt hij op zijn nagels.

8

Schrijf de zin in de directe rede.

1 Erwin vraagt wat pantomime is.

Erwin vraagt: _____

2 De juf zegt dat pantomime toneel zonder praten is.

3 De juf legt uit dat je met gebaren een personage speelt.

9

Schrijf de indirecte rede op.

De gast zegt _____

De ober antwoordt _____

Extra

Je mag zelf een opdracht uitzoeken!
Je hoeft dus niet met opdracht 1 te beginnen.

1

Lees de twee uitdrukkingen.
Welke betekenis hoort erbij?
Schrijf de juiste letter achter de uitdrukking.

- 1 Iemand de oren wassen. _____
- 2 Dat varkentje zullen we even wassen. _____
 - a Een probleem oplossen.
 - b Duidelijk de waarheid zeggen tegen iemand.

2

Kijk naar de woorden met een streep eronder.
Wat betekenen deze uitdrukkingen?
Schrijf het eronder.
Gebruik een woordenboek als je het niet weet.

- 1 Jill moest in de klas wat vertellen over hockeyen, maar van dat onderwerp had ze geen kaas gegeten.

- 2 Tom lust bijna alles, maar spruitjes eet hij met lange tanden.

- 3 Toen Ezna veel te laat thuiskwam, was al het eten al op.
Zij vond de hond in de pot.

3

Schrijf op wat de spreekwoorden en uitdrukkingen betekenen. Gebruik een woordenboek.

4

Deze zinnen gaan over eten.
Verbeter ze, zodat iedereen het begrijpt.
Denk aan de hoofdletters!

1 We gaan naar de Italiaan.

2 Wat zullen we doen: Turks of Grieks?

3 Ik houd van Japans!

4 Ik kook vanavond Frans.

5

Veel spreekwoorden en uitdrukkingen gaan over het weer.
Bedenk er zelf drie! let op het rijm!
Doe het zo:

Als het regent in april, *doet de zomer wat hij wil.*

1 Als het gras weer groeit in mei, _____

2 Als de regen valt met bakken, _____

3 Als het _____ in _____

6

In de tekst staan geen hoofdletters. Onderstreep
de letters die hoofdletters moeten zijn.

babyccino grote hit in new york

in hippe koffiebarn in new york is de
babyccino een enorme hit.

de trend begon in australië, maar inmiddels heeft
het hippe kleuterdrankje de koffiebarn in amerika
veroverd.

volgens een canadese eigenaresse van een
koffiebar in brooklyn, zijn het vooral jonge
ouders die voor hun kind de babyccino bestellen.

7

Lees de zinnen.
Los de 'versprekingen' op.

1 Ik ben erg goed in spreekwoorden en verzegden.

2 Hij praat wat moeilijk, omdat hij een braakgesprek heeft.

3 Oma kreeg een zwartverhakking toen ik tevoorschijn sprong.

8

Maak de zinnen af met een hoofdzin.
Doe het zo:

Terwijl David op zijn kompas keek, *vroeg Tessa de weg aan een fietser.*

1 Als we naar een pretpark gaan,

2 Omdat het zomervakantie is, _____

3 Toen we op reis gingen, _____

9

Vul het schema in.

Land of plaats	Op z'n ...	Inwoner
België	Belgisch	_____
Engeland	_____	Engelsman
_____	Amelands	Amelanders
_____	_____	Zwitsers
Rotterdam	_____	_____
Portugal	_____	_____
_____	Noors	_____

Bronvermelding

Tekeningen

Marieke van den Biggelaar, Amsterdam: pag. 19, 23, 29-30, 32, 34, 56, 88, 91
Leonie Hulsman, Tilburg: pag. 37, 40, 45, 70, 83
Erik Louisse, Delft: pag. 8, 12, 17, 24-25, 48-50, 52-53, 58, 63, 93-95
Francien Verhulst, Rotterdam: pag. 6-7, 26-27, 46-47, 66-67

Foto's

Marcel Antonisse/ANP, Rijswijk: pag. 77
Joyce van Belkom/Hollandse Hoogte, Amsterdam: pag. 43
DPA/Lineair, Arnhem: pag. 62, 92
J. Fieber/Lineair, Arnhem: pag. 57
Fotoredactie, Arnhem: pag. 14, 54, 74, 81, 85 (linksboven, onder)
Ron Giling/Lineair, Arnhem: pag. 38
Sabine Joosten/Hollandse Hoogte, Amsterdam: pag. 83
Bart Muhl/Hollandse Hoogte, Amsterdam: pag. 96
Shutterstock, New York: pag. 13, 20, 60-61, 72, 78, 84, 85 (rechtsboven), 87

Teksten

pag. 14

Guus Kuijer, *Polleke*. Querido, Amsterdam, 2009.

Martin Widmark & Helena Willis, *Detectivebureau Lars & Maja. Het Krantengeheim*, De Rode Kamer, Haarlem, 2008.

pag. 34

Godfried Bomans, 'Spleen'. Uit: *Ik wou dat ik twee hondjes was, Nederlandse nonsens- en plezierdichters van de twintigste eeuw*, Bert Bakker, Amsterdam, 2003.

pag. 35

Koos Meinderts, 'De vis in de kom'. Uit: Gerrit Komrij (redactie): *De Nederlandse kindervoëzie in 1000 en enige gedichten*, Prometheus, Amsterdam 2007.

pag. 64

Willem Hussum. Uit: *Lente in de herfst*, De Bezige Bij, Amsterdam 1963.

pag. 74

Astrid Lindgren. Uit: *Mio, mijn Mio*, Ploegsma, Amsterdam, 2009.

pag. 89

Kees Stip, 'Op drie kalveren'. Uit: *Het grote beestenfeest*, Prometheus, Amsterdam 1988.

pag. 89

Sjoerd Kuyper, 'Ochtend'. Uit: Gerrit Komrij (redactie): *De Nederlandse kindervoëzie in 1000 en enige gedichten*, Prometheus, Amsterdam 2007.

